

Naujasis generalinis prokuroras nelies prezidento Sausio 13-osios byloje

Vilnius, gruodžio 22 d. (LA) — Gruodžio 21 d. Seimui tvirtinant generalinį prokurorą, jokiai frakcijai nepriklausiančiam Seimo nariui Antanui Baskui atrodė, kad apie kandidatą Vladą Nikitiną (kuris ir buvo patvirtintas, žr. gruodžio 22 d. „Drauge - Red.“) pateikta per mažai žinių, kurios liudytu, jog kandidatas yra sąžiningas, drąsus, nuovokus ir „be uodegos“ (t.y. nėra kitų interesų valdomas).

Kaip rašo Rimantas Varanuskas „Lietuvos aide“, konservatorių frakcijos vardu kalbėjęs Vytautas Landsbergis sakė, kad generalinio prokuroro skyrimas yra dalis veiksmų, kuriais LDDP valdžia nustato kontrolę teisėtvarkos institucijoms, pažeisdama demokratinį principą, kad teismai būtų nepriklausomi nuo valdžios. Anot Landsbergio, savo įtakos stiprinimui LDDP pasinaudojo teisėtvarkos sistemos reforma, keičiant įstatymus, kad visa teisėtvarka būtų pajungta vykdomajai valdžiai, „reorganizacijų“ pretekstu atliekant politinį valymą. Advokatūros pajungimas vyriausybei kompromituoja Lietuvos tarptautinę bendruomenėje, sako Landsbergis.

Anot jo, visų aukštųjų teisėtvarkos pareigūnų skyrimo tvarka ir metodai yra „vienpartiniai, politbiuriniai, autokratiniai“. Prezidento susitikimai su kitų frakcijų atstovais dėl šios generalinio prokuroro kandidatūros slėpė apgaule. Susitikime su savo partijos frakcija prezidentas išdėstė požiūrį į Generalinę prokuratūrą tokiais žodžiais: „Šita sistema... turi būti savo vietoj. Ji neturi tirti visokius pletkus, gandus... visokias intrigas“ („Respublika“, 1994-11-30). Taigi prezidentas nori Generalinę prokuratūrą „pastatyti į vietą“, pats žino ir nurodys, ką ji turi, o ko neturi daryti. Tam reikalingi pavaldūs žmonės. Mat prokuratūra dabar, anot prezidento, „nevaldoma sistema“. Už tai, kaip regis, ir baudžiama biudžeto suvaržymais.

Ministrai pritaria prekybininkams

Vilnius, gruodžio 28 d. (Elta) — Pramonės ir prekybos ministras Kazimieras Klimašauskas ir finansų ministras Eduardas Vilkelis sutinka su daugeliu gruodžio 12 d. streikavusių sostinės mažmeninės prekybos bei visuomeninio maitinimo įstaigų reikalavimų. Vienas svarbiausių yra panaikinti prekybos antkainių ribojimą Lietuvoje pagamintoms maisto prekėms.

Prekybos antkainiai šiuo metu nustatyti visiems maisto produktams, išskyrus vaisius, daržoves, bulves bei vaisių ir daržovių konservus. Šis antkainis svyruoja nuo 10% iki 25%. Importo produkcijai antkainių normos netaikomos nuo 1991 metų.

Ministrų kabinetas jau yra pritaręs nuostatai, kad ir lietuviškų maisto gaminių prekybos antkainius turi reguliuoti rinka. Dėl to atitinkamos įstatymų pataisos rugsėjo mėnesį buvo įteiktos Seimui.

Landsbergis sakė, kad prezidento atsisakymas padėti teisingumui Sausio 13-osios byloje yra skandalinga jo patarėjų ir jo pateiktas klaida, kuri, užuot ištaisius, „paversta vaikišku pykčiu prieš prokuratūrą, kad valdančioji grupelė prezidento rankomis įtvirtintų ir ten savo kontrolę“.

Buvęs generalinis prokuroras Artūras Paulauskas „galėtų naudingai dirbti ligi savo teisėtvarkos kadencijos pabaigos, betgi tada jau prasidėtų Sausio 13-osios byla, o LDDP vadovybė to nenori... Šioje byloje reikalingi paklusnūs žmonės. Jie bus reikalingi ir ekonominiams konkurentams prismaugti, ir politiška neįsitikinimais atkeršyti. Ponas Nikitinas, niekada nedirbęs prokuratūroje, būtų geriau padaręs, atsisakydamas šio paskyrimo, kaip pasielgė du jo kolegos“, baigė Vytautas Landsbergis.

LDDP frakcijos vardu kalbėjęs Albinas Albertynas pradėjo nuo savo mėgstamos temos — žemės reformos, kuri buvo „didžiausias ekonominis nusikaltimas XX amžiuje“.

Albertynas kalbėjo ir apie Sausio 13-osios bylą. Čia pateikiama jo kalbos stenograma (kalba netaisyta): „Nusikalčiai visi Lietuvai žinomi. Jų dalis atėjo į Seimą. Seime iš karto ikūrė būsimo kalinių, vadinamą Laisvės frakcija. Jie buvo pasiruošę atlikti bausmę už savo darbus, bet teisės saugos organai jiems neištiesė pagalbos ranką, kad galėtų atlikti atgailą. Ar jūs padėsite jiems atlikti atgailą ir pasiūsite į tas įstaigas, kuriose už tokius darbus atliekama atgaila?“

„Dabar dar vienas klausimas dėl Sausio 13-osios bylos. Atseit prezidentas nenori, kad ta byla greitai išvytų teisma, ir vilkinima. Šioje byloje išvis yra daug nežinomųjų, daug klausimų. Dar neaišku, kas šitą scenarijų parašė ir kas užsakė jį vykdyti. Kadangi iki to laiko Tarybų Sąjungos ginkluotosios pajėgos, kuri vykdė perversmą be klaidų.“

„1956 m. įvykiai Vengrijoje, kur šitą operaciją vykdė kariai, mano bendraamžiai, man labai gerai žinomi, kadangi man teko su jais kalbėtis dėl tų įvykių dalyviams. Ten buvo padaryta klaidų. 1968 m. Čekoslovakijoje klaidų nepadarė — paėmė per vieną naktį. 1979 m. Afganistane prezidento rūmus paėmė per vieną naktį. O kad čia nepaėmė, tai čia nesiruošė imtis...“

„Dar didelis klausimas. Desantiniai daliniai niekada neveikia sąveikoje su sunkiaja ginkluote. Jie veikia savarankiškai, reikalui esant su maža ginkluote, permeta iš lėktuvų. Čia tik buvo padarytas didelis triukšmas, kad būtų galima kažką pridengti. Šioj vietoj dar didelis klausimas, ir į tą klausimą reikia atsakyti“.

Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas pakliavė pabarė kolegą, kad šis, pavartojęs žodį „nusi-kaltėlis“, pažeidė nekaltumo prielaidą, ir ateityje prašė to nedaryti.

Kandidatas Vladas Nikitinas, paklauskęs diskusijų, sakė „susijęs susvetimėjimą“, tad susvetimėjusiai auditorijai į klausimus atsakinėjo labai trumpai ir apibendrintai. Ko-

Naujasis JAV Atstovų rūmų kalbėtojas respublikonas Newt Gingrich priima ovacijas iš Atstovų rūmų narių, jų tarpe ir iš naujojo mažumos — demokratų vado Richard Gephardt. Trečiadienį pirmą naujo JAV Kongreso sesiją atvyko praėjusių rinkimų lapkričio mėnesį laimėtojai. Jų daugumą abiejuose Kongreso rūmuose pirmą kartą po 40 metų sudaro Respublikonų partijos nariai. Nors JAV Senato atidarymoje sesijoje, kuri buvo skirta naujų narių prisikidimui ir prakalboms, dalyvavo nedaug narių ir nebuvo balsuojama, Atstovų rūmuose buvo ir balsuojama, vykdam Respublikonų užsibrėžtą tikslą dėl kurio jie ir buvo išrinkti: mažinti valdžios vaidmenį Amerikos gyvenime.

Yra pasikeitusios tranzito derybų sąlygos

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Nuo sausio 1 d. padidinti atlyginimai tarnautojams, dirbantiems iš valstybės biudžeto išlaikomose įstaigose. Daugiausia — 10% — padidinti atlyginimai švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, socialinės rūpybos tarnybų darbuotojams. Apie tai šiandien spaudos konferencijoje informavo Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Žurnalistams taip pat pranešta, kad šiuo metu intensyviai ruošiamas Lietuvos premjero susitikimui su Rusijos Federacijos ministru pirmininku Viktor Černomyrdin, kuris turėtų įvykti sausio mėnesio antroje pusėje.

Į klausimą, kaip dabar per Lietuvą gabenami užsienio valstybių pavojingi ir kariniai kroviniai, A. Šleževičius atsakė, kad taisyklės įsigaliojo, ikurtos tam reikalingos tarnybos, tačiau tokie kroviniai dar gabenami pagal ankstesnę 1993 metais lapkričio mėnesį įsigaliojusią tvarką. Į klausimą, kodėl taip yra, atsakyta, kad

mentuodamas prezidento atsisakymą duoti parodymus prokuratūrai, V. Nikitinas sakė: Prezidentas išrinktas tautos, o liaudies balsas yra Dievo balsas. Prieš Dievą nieks nebūna. Jis nesąsistinkinęs, kad prezidento parodymai turėtų esminę reikšmę.

Seimo Krikščionių demokratų frakcijos narys Vytautas Bogušis pasiūlė išklausti buvusio generalinio prokuroro Artūro Paulausko ataskaitos ir padėkoti jam už darbą, bet į šį „idomų“ (Č. Juršėnas) pasiūlymą neatsižvelgta. Tėvynės Sąjungos frakcijos narys Kęstutis Skrebys dar replikavo, kad naujasis Aukščiausiojo Teismo pirmininkas (paskirtas Pranas Kūris - Red.) nėra paskyręs nė vieno nuosprendžio, o būsiamasis generalinis prokuroras niekada nedirbęs prokuratūroje.

Balsuota, kaip norėjo didžiūma, atvirai: už skyrimą 73, prieš 1, susilaikė 5.

pasikeitė kai kurios derybų su Rusija sąlygos, bet premjeras atsisakė jas plačiau komentuoti. Šleževičius pasakė, kad del karinio tranzito ir palankaus prekybos režimo statuso derybos su Rusija vyksta labai intensyviai, ir pažanga turėtų būti pasiekta artimiausiu metu.

Daug dėmesio spaudos konferencijoje skirta ir Baltijos pajūryje planuojamiems statyti naftos terminalams. Per kitą vyriausybės posėdį, anot premjero, turėtų būti priimtas sprendimas dėl terminalo statybos akcinės įmonės steigimo. Kitas žingsnis būtų tos akcinės įmonės įstatinio kapitalo formavimas. Turi būti numatyta, kokiais terminais įmonė galės garantuoti Lietuvai priklausantiems įstatinio kapitalo padidinimui iki maždaug 40 milijonų JAV dolerių. Tokia yra užsienio investicijų sąlyga, nes, norint gauti jų finansavimą Būtingės terminalui, įstatinio akcinės įmonės kapitalas turi būti nemažiau kaip trečdalis objekto sąmatinės vertės, t.y., apie 70 milijonų dolerių. Todėl Lietuvos dalis jame turi būti apie 40 milijonų dolerių.

Tariasi Baltijos šalių jūrų pajėgų vadai

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Šiandien Klaipėdoje prasidėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos karinių jūrų pajėgų vadovų dvejų dienų pasitarimas. Jame aptariami pasirėngimo tarptautiniams jūriniam manevrams Baltijos jūroje „Baltops-95“, karininkų rengimo tarnybai kariniuose laivuose klausimai, visoms trims šalims aktualios jūros stebėjimo ir bendrų sistemų įrengimo problemos.

Pasitarime dalyvauja Latvijos Karinių jūrų pajėgų vadas kapitonas Gaidis Zeibots, Estijos Karinių jūrų pajėgų vadas kapitonas Roland Leit ir pasienio apsaugos laivų diviziono vadas kapitonas leitenantas Ants Tomepu, Lietuvos karinių jūrų pajėgų flotilės vadas komandoras Raimundas Baltuška, štabų karininkai.

Gedimino ordinas vokiečių muzikai

Vilnius, gruodžio 13 d. (Elta) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas įteikė Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordina pianistui ir dirigentui iš Vokietijos, tradicinių Schleswig-Holstein muzikos festivalių meno vadovui Justus Franz. Prezidento dekretu Mindaugo karūnavimo — Valstybės dienos proga jis apdovanotas kartu su grupe asmenų, nusipelnusių Lietuvos valstybei, jos kultūrai, menui, mokslui ir švietimui.

Justus Franz buvo pirmasis užsienio muzikantas, atvykęs koncertuoti į Lietuvą netrukus po kruvinių sausio 13-osios įvykių 1991 metais. Vėliau jis padėjo organizuoti Lietuvos kamerinio orkestro, Kauno valstybinio choro koncertus užsienyje.

Gruodžio 12 savaitę Frantz vėl gastroliuoja Lietuvoje. Koncertuose Nacionalinėje filharmonijoje jis diriguos Lietuvos kamerinį bei Nacionalinį simfoninį orkestrams, Kauno valstybiniam chorui, Lietuvos ir užsienio solistams. Gruodžio 16-ąją Vilniuje įvyks J. Frantz koncertas.

Lietuvoje tebeauga nedarbas

Vilnius, sausio 3 d. (Elta) — Lietuvos darbo biržos duomenimis, per praėjusius metus šalies teritorines darbo biržas iš viso kreipėsi 132,486 ieškantys darbo nedirbantys piliečiai, iš kurių bedarbio statusas buvo suteiktas 45,261 asmeniui.

Sausio 1 d. Lietuvoje buvo oficialiai užregistruota 77,960 nedirbančių, darbo ieškančių piliečių.

Baigiantis metams miestuose nedirbo 33,972, rajonuose — 43,988 žmonės. Moterys sudarė 52,8%, o darbininkai — 73,5% visų nedirbančiųjų.

Šalyje toliau augo nedarbo lygis — nuo 3,5% gruodžio 1 d. iki 3,7% sausio 1-ąją. Miestuose šių metų pradžioje nedirbo 2,8% rajonuose — 4,9% ekonomiškai aktyvių šalies gyventojų.

Sausio 1-ąją Lietuvoje buvo

Humanitarinė pagalba Čečėnijai vis dar Vilniaus aerodrome

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Vakar vakare Lietuvos Seimo geros valios misija gavo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos konsulinio departamento pranešimą, kad Rusijos Federacijos ambasada Vilniuje negavo leidimo išduoti diplomatinių vizų Seimo nariams Romualdai Hofertienei ir Romualdai Ozolui, Motyvuojama tuo, kad Lietuvos Seimo tarpininkavimas Rusijos-Čečėnijos konflikte nėra būtinas.

Taip pat negautas leidimas išduoti vizas Tarptautinės organizacijos „Gydytojai be sienų“ nariams, nors grupė gydytojų su parengta didele humanitarine pagalba jau ne pirmą dieną laukia Vilniaus aerodrome. Rusijos Federacija išdavė tik dvi vizas Lietuvos Respublikos piliečiams.

Lietuvos Respublikos prezi-

dentas Algirdas Brazauskas trečiadienį pranešė Seimo Geros valios misijai, kad iš Rusijos Federacijos gautas pasiūlymas lėktuvams su humanitarine pagalba iš Lietuvos skristi į Mozdoko ir Beslano aerodromus, kuriuos visiškai kontroliuoja Rusijos Federacijos kariniai daliniai. Geros valios misija yra pasirėngusi išvežti krovinius į Dagestano sostinės Machačkalos aerodromą. Dėl tokio leidimo pakartotinai kreiptasi į Rusijos Federacijos ministrą ypatingoms misijoms Sergej Sojg.

Geros valios misija praneša, kad, nesanti Rusijos Federacijos vizų visiems humanitarinę pagalbą lydintiems asmenims bei leidimų skristi, lėktuvų, gabenančių humanitarinę pagalbą Čečėnijai, išskridimas vėl atidėtas.

Ko bijo lenkai?

Varšuva, gruodžio 22 d. (Elta) — Baigiantis metams, įvairios viešosios nuomonės tyrimo firmos Lenkijoje, o jų yra keliolika, rengia apklausas įvairiomis temomis. Viena jų — ko žmonės labiausiai bijo?

Paaikšėjo, kad beveik 90% žmonių bijo vakarais išeiti iš namų. Matyt čia nemažą įtaką daro kasdien spaudoje pasirodantis didžiulis srautas informacijos apie nusikaltimus. Labiausiai žmonės bijo būti sumušti ir prievartavimi. Varšuvoje nesaugiai jaučiasi du trečdaliai gyventojų.

Nusikalstamumas Lenkijoje auga milžiniškais tempais. 1992 m. įvyko 989 žmogžudystės, metais vėliau — jau 1,106. Tuo pat metu užpuolimų skaičius per metus šoktelėjo nuo 17,000 iki 21,000.

Lenkams nerimą kelia ir ekonominis netikrumas: 83% apklaustųjų bijo kažkokio netikėto įvykio, galinčio pareikalauti didelių išlaidų, 80% bijo išlaidų, susijusių su gydymu. Žmonės su baimė laukia maisto, buto nuomos, elektros energijos ir šildymo kainų didėjimo, nedarbo. 78,3% žmonių tvirtina, jog palyginti su 1989 metais jiems gyventi yra blogiau. Vos 19% apklaustųjų į ateitį žiūri su optimizmu.

Todėl suprantama, kad nemažai lenkų su viltimi žiūri į integraciją su Vakarų Europa, kuri daugeliui atrodo kaip priemonė apsisaugoti visų nelaimių ir skurdo. Tik 5% lenkų bijo Lenkijos įstojimo į Europos Sąjungą.

Daugelį metų lenkai bijo prarasti nepriklausomybę. Tačiau keičiasi priešai. 1992 m., viešosios nuomonės tyrimo biuro duomenimis, lenkai labiausiai bijo vokiečių (60%), ukrainiečių (53%), rusų (43%). Šių metų apklausa parodė, jog labiausiai bijoma Rusijos (66%), Vokietijos (38%), Baltarusijos (7%), Lietuvos (6%).

Iš apklausinėjimų duomenų užregistruotos 2,478 laisvos darbo vietos, iš kurių 1,622 — darbininkams.

suvedus baimingiausio lenko profilį, sociologai rado, kad jis būtų valstietis su nebaigtu viduriniu išsilavinimu ir gyvenantis Lenkijos rytinėse provincijose. Jis mažai domisi ir politika. Toks kaimo žmogus bijo ne tik konkurencijos, kaimynų, bet taip pat ir dvasių (50%) bei velnių (30%). Tuo tarpu rinkos ekonomikos bijo tik 24% žmonių.

Klaipėdos transporto laivynas įsigijo naujų laivų

Vilnius, sausio 4 d. (Elta) — Klaipėdos valstybinė transporto laivyno įmonė nurašė keturis pasenusius laivus ir nusipirko tiek pat naujesnių. 1994 metų pabaigoje Lietuvos valstybinė vėliava buvo iškelta „Neptūno“, „Vegos“ transportiniuose reфриteratoriuose, įgytuose vienoje Lenkijos firmoje. Šie laivai gali vežti 1,500 tonų šaldytos žuvies arba mėsos, vaisių ir daržovių.

„Pastaruoju metu labai pabrango naujų laivų statyba, todėl mes pirkome keturis naudotus, tačiau dar 12-14 metų galinčius saugiai plaukiojanti šaldytuvus-laivus“, pasakė įmonės technikos direktorius.

Atnaujinti laivyną, įmonė išsaugojo nurašytų laivų jūreiviams gerai apmokamas darbo vietas, galės įvykdyti ilgalaikę sutartį su savo partneriais, sudariusiais šiemetams palankias krovinių vežimojo sutartis, gauti numatyta pelną. Manoma, kad visi pirkti laivai atsipirks per dvejus darbo metus.

KALENDORIUS

Sausio 6 d.: Pal. Andre Besette, kanadietis vienuolis (1845-1937); Kasparas, Merkelis, Baltazaras, Melchioras. 1880 m. gimė seserų Kazimieriečių steigėja Motina Marija Kaupaitė. 1893 m. gimė rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas. Sausio 7 d.: Šv. Raimundas iš Penjaforto, kunigas (1175-1275); Liucijus, Rostenis, Raudvilė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ŠALFAS-gos 1994 M. METINĖS SPORTINĖS VEIKLOS APŽVALGA

Ši santrauka apima ŠALFAS-gos sportinę veiklą nuo 1993 m. lapkričio 1 d. iki 1994 m. lapkričio 1 d. Įvykiai pateikiami chronologine tvarka ir apima tik metines pirmenybes, visai neminint apygardinių ir kitų mažesnę apimtį varžybų.

Plaukimas

1993 m. Š.A. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės 1993 m. lapkričio 7 d. Toronte, Ont., vykdė Toronto estai. Dalyvavo daugiau negu 50 plaukikų, kurių 14 buvo lietuviai. Tai buvo gausiausias varžybos per paskutinį dešimtmetį. Dėl, palyginus gausoko lietuvių dalyvavimo, pasidaravo lietuvių dalyvių koordinatore Ilona Smalenskienė iš Toronto. Torontietis Sean Šepulis buvo pripažintas iškiliausiu pirmenybių dalyviu. Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš baltiečių pasekmių.

Senjorų krepšinis

1994 m. Š.A. Lietuvių Vyrų senjorų (34 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybes pravedė LSK „Kovas“ 1994 m. vasario 12-13 d. Hamiltone, Ont. Varžybos buvo prarastos labai tvarkingai ir kruopščiai. Gaila, kad dalyvavo tik 4 kanadiečių komandos. Laimėtojai išėjo Hamiltono LSK „Kovas“.

Kalnų slidinėjimas

1994 m. Š.A. lietuvių kalnų slidinėjimo pirmenybės 1994 m. vasario 26 d. vyko Blue Mountains Ski Resort, Collingwood, Ont. Vykde Toronto LSK „Jungtis“, vadovaujant Rimui Kuliavui. Šiose sklandžiai ir sėkmingai prarastose varžybose dalyvavo 62 slidinėtojai.

„Žaibo“ kėglių turnyras

9-asis tradicinis Clevelando LSK „Žaibo“ kėglių turnyras 1994 m. vasario 26 d. buvo prarastas Cleveland, Ohio. Dalyvavo 70 lietuvių kėgliųuotųjų iš įvairių vietovių.

Šachmatų pirmenybės

1994 m. Š.A. lietuvių individualinės šachmatų pirmenybės 1994 m. balandžio 16-17 d. vyko Čikagoje, Illinois. Turnyrą sėkmingai pravedė Čikagos Lietuvių Šachmatų klubas. Vadovo Prano Salkausko didelių pastangų dėka pavyko sutraukti net 16 žaidėjų. Tai bene gausiausias Š.A. lietuvių metinis turnyras (bet kada įvykdytas). Laimėtojai tapo Juozas Chrolavičius iš Hamiltono ir Antanas Jasaitis iš Čikagos.

Raketbolas

1994 m. Š.A. lietuvių raketbolo (Racquetball) pirmenybės 1994 m. balandžio 16 d. vyko Baltimore, MD. Varžybas rengė Baltimorės LAK. Turnyro vadovas – Vincas Dulys. Dalyvavo 8 žaidėjai iš Baltimorės, Cle-

velando ir S. Carolinos. Varžybos buvo prarastos sklandžiai.

Jaunučių krepšinis

1994 m. Š. A. lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybes Clevelando LSK „Žaibas“ 1994 m. balandžio 23-24 d. vykdė Clevelande, OH. Varžybos buvo vispasiškai sėkmingos. Šalia C, D ir E klasių šiais metais buvo pridėta ir jaunių B (16 m. ir jaunesnių) klasė. B klasėje dalyvavo 5 komandos. Laimėjo Hamiltono „Kovas“. C (14 m. ir jaun.) klasėje varžėsi 7 komandos. Čempionatą laimėjo Londono „Taurus“. D (12 m. ir jaun.) klasėje iš 6 komandų viršų paėmė Hamiltono „Kovas“. E (10 m. ir jaun.) klasėje ir vėl Hamiltono „Kovas“ liko nugalėtojas, dalyvaujant 5 komandoms.

Šaudymo varžybos

1994 m. Š. A. lietuvių stendinio (medžioklinių šautuvų – „Trap“) šaudymo pirmenybės 1994 m. gegužės 7 d. vyko Hamiltono LMŽK šaudykloje. Dalyvavo 9 varžovai.

1994 m. Š.A. Lietuvių kovinių kalibrų šaudymo varžybos 1994 m. gegužės 21 d. vyko ORCO šaudykloje, Geneva, OH. Pravedė Clevelando LSK „Žaibo“ šaudymo sekcija, vadovaujant pulk. Algirdui Garlauskui. Dalyvavo 8 šaudytojai.

Metinės ŠALFAS sporto žaidynės

44-sios Š. Amerikos lietuvių metinės sporto žaidynės 1994 m. gegužės 27-29 d. vyko Detroito, Mich. Vykde Detroito LSK „Kovas“. Organizacinio komiteto pirm. – Algis Rugienius. Varžybinio k-to – Vitas Rugienius. Žaidynių programa apėmė 1994 m. Š.A. lietuvių vyrų A, vyrų B ir jaunių (19 m. ir jaunesnių) krepšinio, vyrų tinklinio, ledo ritulio, lauko teniso ir kėgliųvimo pirmenybes. Paminėsiu kiekvieną sporto šaką atskirai.

Krepšinis

Krepšinio pirmenybės buvo vykdomos vyrų A, vyrų B ir jaunių A (1975 m. gimimo ir jaunesnių) klasėse, dalyvavo 21 komanda. Moterų krepšinio varžybos neįvyko dėl dalyvių stokos.

Vyrų A klasėje dalyvavo 7 komandos. Laimėtojai tapo Čikagos ASK „Lituanica“, baigėme įveikė Detroito „Kovą“ 80:63. Vyrų B klasėje, dalyvaujant 10 komandų, nugalėtojai išėjo Detroito Kovas I“, baigėme nugalėdami New Yorko LAK (tik po pratęsimo) 68:63. Jaunių A klasėje varžėsi tik 4 komandos. Laimėjimą ir čia nuskynė Čikagos ASK „Lituanica“, baigėme laimėję prieš Hamiltono „Kovą“ 50:34.

Tinklinis

Tinklinio pirmenybėse dalyvavo tik 4 vyrų komandos. Čempionatą lengvai laimėjo

Čikagos „Lituanica“ 1994 m. ŠALFAS s-gos metinių žaidynių vyrų „A“ klasės I vietos laimėtoja. Iš k. – A. Jonynas, klubo vadovas Rimantas Dirvonis, P. Stukas (dalinai matomas), J. Falkner, A. Vilčinskas, A. Baris, J. Shemaitis, D. Siliūnas, A. Pazdradziš ir ŠALFAS s-gos pirm. Audrius Šileika.

Čikagos „Neris“, baigėme įveikdami Clevelando „Žaibą“ 2:0. Dėl dalyvių stokos neįvyko moterų varžybos. Paskutiniu laiku tinklinis rodo silpnėjimo žymes.

Ledo ritulys

Ledo ritulio pirmenybėse dalyvavo 4 komandos. Nugalėtojai tapo Hamiltono „Kovas“, baigėme įveikę Toronto „Jungtis“ 4:1. Žaidimą dėl 3-čios vietos laimėjo Detroito „Kovas“ prieš Čikagos „Gintarą“ 4:3.

Lauko tenisas

Lauko teniso pirmenybėse dalyvavo tik 17 žaidėjų. Atrodo, kad ankstyvas turnyras nėra populiarus. Ar nebūtų verta gražinti tenisą ten, kur pridera – į vasaros vidurį ar į antrą jos pusę. Varžybos vadovavo dr. Algis Barauskas.

Kėgliųvimas

Kėgliųvimo pirmenybės nebuvo sėkmingos. Tepasirodė vos keletas žaidėjų. Atrodo, kad ir kėgliuotojai turi savo populiarius susibūrimus. Jau keleta metų kėgliųvimo varžybos, vykdomos metinių žaidynių apimtyje, yra nesėkmingos. Varžybas pravedė Algimantas Čerekas.

Softbolo turnyras

Toronto LSK „Jungtis“ 9-sis 3-Pitch softbolo turnyras rugpjūčio 27-28 d. vyko Wasaga Beach, Ont. Šis turnyras jau keletą metų skaitomas kaip pusiauoficialios ŠALFAS pirmenybės.

Futbolas Čikagoje

„LITUANICA“ SALĖS FUTBOLŲ PIRMENYBĖSE

„Lituanicos“ futbolininkai šį sekmadienį, sausio 8 d., pradeda žaidimus salės futbolo pirmenybėse. Varžybos vyks Čikagos šiaurės vakariniame priemiestyje Villa Park esančiame Odeum pastate.

„Lituanica“ žais 3:15 val. p.p. prieš „Maroons“ komandą, jau gerai pažįstamą iš įvairių susitikimų ankstesniais metais. „Lituanica“ ir šį sezoną kovos „major“ diviziono prieš geriausias Čikagos ir apylinkių komandas. Iš viso bus penkos „major“ diviziono komandų rungtynės (toje pat vietoje rungtyniauja visos komandos). Taigi, čia per popietę galima pamatyti visas geriausias komandas. Kiekvienoms rungtynėms skiriama 45 minutės.

Šioje vietoje, po vyrų rungtynių, pasirodys ir jauni kurį tarpe yra ir „Lituanicos“ atstovai.

E. Š.

lyvavo 12 komandų. Laimėjo Toronto k-da „Pikti kaulai“, baigėme įveikę Hamiltono LSK „Kovą“.

Golfas

1994 m. Š.A. lietuvių golfo pirmenybės 1994 m. rugsėjo 3-4 d. vyko Kanadoje. Rengė Toronto Lietuvių Golfo klubas. Dalyvavo daugiau negu 100 žaidėjų. Turnyro vadovas Antanas Stauskas.

Baltiečių lauko teniso pirmenybės

1994 m. Š.A. baltiečių lauko teniso pirmenybės surengė latviai savo pirmenybių rėmuose,

1994 m. rugsėjo 3-4 d., Columbus, OH. Nepaisant idealių sąlygų, turnyre dalyvavo tik 4 lietuviai. Ir vėl nesėkmingas teniso turnyras.

Lengvosios atletikos pirmenybės

1994 m. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybes sėkmingai pravedė ŠALFAS Lengv. Atletikos komitetas, vadovaujamas Algio Malinausko. Dalyvavo 154 lengvatlečiai. Tai dar viešas pavykis ir populiarus įvykis mūsų sportiniame gyvenime. Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš baltiečių. Dalyvavo 134 lietuviai.

1995 M. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1995 m. ŠALFAS-gos Alpinistinės (Kalnų) slidinėjimo pirmenybės 1995 m. vasario 25 d., šeštadienį, vyks Loretto Ski Resort, Loretto, Ont., Kanadoje. Tel. 905-729-2385. (40 mylių į šiaurę nuo Toronto). Pasiekiami važiuojant Hwy 50 iki Loretto miestelio. Nuo ten sekti ženklais. Vykdo Toronto LSK „Jungtis“. Pradžią – 10 val. r. Registracija nuo 8:30 iki 9:30 val. r.

Programa: Slalomas ir didysis slalomas šiose klasėse berniukams ir mergaitėms, 9 m. ir jaunesniems; berniukams ir mergaitėms 10-12 m. imtinai; jauniems ir mergaitėms 13-16 m. imtinai; vyrams ir moterims 17-34 m. imtinai; vyrams senjorams 35-49 m. imtinai; moterims senjoroms – 35 metų amžiaus ir vyresnioms; vyrams veteranams I – 50-64 metų imtinai ir vyrams veteranams II – 65 m. ir vyresniems.

Įdopgi bus išvesti vyrų ir moterų absoliutūs laimėtojai, nepaisant amžiaus. Dalyvavimas atviras netik ŠALFAS-gos nariams, bet ir visiems lietuviams slidinėjimo atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų į V jų PLSŽ-nių Kalnų slidinėjimo varžybas, vyksiančias 1995 m. vasario

23-24 d., Blue Mountain Ski Resort, Collingwood, Ont.

1995 m. ŠALFAS-gos uždaru pirmenybių laimėtojai bus išvesti iš atvirų varžybų.

Dalyvių registracija atliekama iki 1995 m. vasario 18 d. imtinai, pas pirmenybių vadovą, ŠALFAS-gos Slidinėjimo komiteto pirmininką Rimą Kuliavą, šiuo adresu:

Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Kanada. Telefonas: (416)-766-2996. Fax: (416)-760-9843.

Smulkios informacijos pranešamos visiems ŠALFAS-gos sporto klubams bei kai kuriems slidinėjtojams. Suinteresuoti nepriklausomi slidinėjtojai prašomi kreiptis į Rimą Kuliavą ar Vytenį Čiurlionį.

Papildomai registruotis bei informacijas gauti, ypatingai gyvenantiems JAV-se, galima ir pas ŠALFAS Slidinėjimo k-to vicepirmininką Vytenį Čiurlionį, 19755 Upper Terrace Dr., Euclid, OH 44117. Tel. (216)-481-1525. Fax: (216)-943-4485.

ŠALFAS Slidinėjimo komitetas

ŠALFAS Centro valdyba

Torontiečiai Antanas Stauskas ir Viktoras Radžūnas 1994 m. golfo nugalėtojai taurę įteikia Petriui Stukui iš Čikagos.

Nuotr. A. Rugieniaus

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

Už „Draugo“ prenumeratą atlyginama iš anksto

	Metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą – Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$55.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisto savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatka. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Baltiečių šaudymo pirmenybės

1994 m. baltiečių šaudymo pirmenybės vyko per 3 šeštadienius rugsėjo mėn., Kanadoje. Rugsėjo 10 d. vyko stendinio (Trap) pirmenybės. Rugsėjo 17 - Mažoji kalibro šautuvų, o rugsėjo 25 – pistoletų. Stendiniame šaudyme dalyvavo 21 varžovas; mažoji kalibro šautuvų – 7-ni ir pistoletų varžybose – 11.

Plaukimo pirmenybės

1994 m. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybes pravedė

Toronto estai, 1994 m. lapkričio 6 d. Toronte, Ont. Dalyvavo 48 plaukikai, jų tarpe 11 lietuvių. Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš baltiečių. Sean Šepulis (Toronto „Vytiš“) buvo pripažintas iškiliausiu baltiečių pirmenybių plaukiku vyrų klaseje, o Veronika Taraškaitė (Clevelando „Žaibas“) – moterų. Lietuvių dalyvavimą rūpestingai koordinavo ŠALFAS plaukimo komiteto narė Ilona Smalenskienė.

amb

DR. VILIJĄ KERELYTĖ

Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos prietaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. RAIMUNDAS RUGINIUS
Chiropraktinis gydymas nuo nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIŪBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unio
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai primami
absoliučiai punktualiai. Susitarimų
(kalbėt angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p. 7 v. v. antr. 12:30-3 v. p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v. p.p.
penkt. ir šešt. 9 v. r. -12 v. p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v. v., antr. 9 v. r. - 12.
ketvd. 12-4 v. p.p., penkd. 12-6 v. v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

KAIP PRASIDĖJO ŽYDŲ ŽUDYMAS LIETUVOJE

JONAS DAINAUSKAS

Vokietijai besirengiant karui prieš sovietiją, 1941 m. kovo mėn. Hitlerio duotais nurodymais, Himlerio pavedimu, Reicho saugumo policijos ir Saugumo tarnybos (t.y. Gestapo) viršininkas Reinhard Heideich suorganizavo 4 operatyvines grupes, surišant jas su 4-omis kariuomenės grupėmis, sudarytomis žygiui prieš sovietiją: grupė A – Baltijos kraštams (įskaitant ir Leningradą), grupė B – Gudijai (su specialia komanda Maskvai), grupė C – šiaurės bei vidurio Ukrainai ir grupė D – Besarabijai, pietų Ukrainai, Krymui ir Kaukazui. Grupės buvo padalintos į komandas. Grupė A sudarė Einsatz (veiksmo) komandos 1a, 1b, 2 ir 3. Pirmos dvi buvo skirtos Estijos bei Leningrado teritorijai, 2-ji Latvijai, o 3-ji Lietuvai. Iki 1941 m. rudens nebuvo komandų veiklos tikslaus teritorinio ryšio su Baltijos valstybių teritorijomis. Pradžioje šiauriniai priklausė 2-ai komandai, Marijampolė, Kaunas, Zarasai – 3-jai komandai, o Vilnius buvo tvarkomas 9 komandos iš grupės B. Visą vakarinę Lietuvos pasienį, 25 km platumo, tvarkė gestapas iš Tilžės. Tik 1941 m. rudens pabaigoje daugumas tų komandų buvo pavertęs pastoviais teritoriniais gestapo vienetais. Tada atsirado vadinamasis Ostlando gestapas Rygoje, o Lietuvos teritorijai – Kaune, apimantis visas Lietuvos respublikos žemes, įskaitant ir Vilniaus kraštą.

Grupės A vadu ir Ostlando gestapo viršininku (iki 1942.III.23 d., kai jis žuvo per bombardavimą) buvo SS brigados vadas ir policijos generalmajoras dr. Fr. Stahlecker. 3-ios komandos ir Lietuvos respublikos teritorijos gestapo viršininku (iki 1943 m. rudens) buvo SS „Standarto“ vadas (pulkininkas) K. Jaeger (1959 m. nusizudęs kalėjime, Vokietijoje). Tie vienetai vokiečių kariuomenės užimtose teritorijose turėjo uždavinį išnaikinti visus, kurie dėl savo galvosenos ar praieities, susidarius palankesnėms sąlygoms, būtų galėję pasireikšti kaip vokiečių priešai. Nepaisant vokiečių būdingo pedantiškumo, tie „uždaviniai“ raštu buvo suformuluoti tik bendromis frazėmis. Operatyviniai vienetai čia daugiausia vadavosi bendraisiais Hitlerio nurodymais, o detalės išryškėdavo iš gestapo vadovybės viršūnių

žodinių nurodymų. Žydai turėjo būti išnaikinti visi. Mat, Hitleris pats manė ir kitus įtikino, kad jo įsivaizduotą „Tūkstantmetis Reichas“ išgyvens, tik visiškai atsikračius žydų vokiečių valdomose žemėse. Hitlerio nurodymu „galutinis žydų likimo išsprendimas“ buvo visiškai išnaikinimas visų, kurie tik būtų atsiradę vokiečių-nacių valdomose žemėse. Žydai turėjo būti likviduoti vien todėl, kad jie buvo žydai.

Kiekviena tų 4-rių grupių turėjo savo koncentracijos vietą. Grupė A susirinko Pretzsch vietoje, netoli Dancigo. Ten visi tos grupės dalyviai buvo instruktuoti, kad, Hitlerio nurodymu, toji grupė turinti uždavinį visą ostlandą išvalyti nuo žydų. Grupės A štabas birželio 20 d., penktadienį, atsirado Gumbinėje, Rytprūsijoje.

1941 m. birželio 22 d., pirmą karą dieną, sekmadienį, apie 8 val. vakaro, SS generolas dr. Franz Stahlecker, su savo grupės A priešakininiu daliniu atvykęs į Tilžę, vietinio gestapo viršininkui (H.J. Boehme) davė nurodymą: 25 kilometrų gilumo ruože nuo Vokietijos sienos, Lietuvos teritorijoje, „specialiai sutvarkyti“ visus ten esančius žydus, įskaitant moteris bei vaikus, ir komunistus lietuvius, pagal galimybes tam „reikalui“ panaudojant ten eventualiai pradėjusias veikti lietuvių savisaugos, ar kaip kitaip pasivadariusius tenykštius kovos kraštą.

Dar tą pačią naktį Tilžės gestapo pareigūnai pradėjo tą SS gen. Fr. Stahlecker įsakymą stropiai vykdyti, suimdami Gargžduose apie 200 žydų, kurių tarpe buvo daug žydų, iki atplėšimo nuo Lietuvos gyvenusių Klaipėdoje. Birželio 23 d. tuos 200 žydų buvo pavesta sušaudyti vokiečių policijos „pavojaus būriui“, tokiems „reikalams“ Rytprūsijoje sudarytam prieš pat prasidedant karui, drauge paleidžiant gandą, kad šaudomi tie, kurie, tariamai, 1941.06.22 d., t.y. pirmą karą dieną, buvo užpuolę vokiečių kariuomenę kaip tik prie Gargždų. Taip prasidėjo žydų naikinimas Lietuvoje.

Birželio 24 d., vėlyvą vakarą, su priešakiniais vokiečių kariuomenės daliniais į lietuvių partizanų išlaisvintą Kauną su nedidele „Einsatz Gruppe A“ dalimi atvyko tos grupės vadas, SS gen. F. Stahlecker drauge su

tos grupės vertėju (SS kariuomenės grandinio uniforma), Lietuvos vokiečių iš Kybartų, Richardu Šveiceriu. Tą naktį, apie 3 val., jie Valstybės saugumo patalpose aiškino, „kaip lietuviui turi įsijungti į Lietuvos žydų problemos išsprendimą“.

Kas, kaip, kada suplanavo, suorganizavo ir kokiomis priemonėmis pradėjo vykdyti žydų žudymą Lietuvoje, gana išsamiai parodo to paties SS generolo dr. Fr. Stahlecker 1941.10.15 d. raportas savo šefui H. Himlerui (paskelbtas Nuernbergo bylos 37-me tome, dok. 180-L). Iš esmės tas raportas – tai apžvalga įvykių Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Gudijoje, pradedant karą pirmąją dieną. To raportu skyriuje „Kova su žydija“ Stahlecker rašo: „... Iš anksto buvo žinoma, kad vien pogromais žydų problema Ostlande nebūsimi išspręsta... Apsivalymo akcija Lietuvoje, Kaune pavykusi su pagalba partizanų, vadovaujimų žurnalisto Klimaičio... tą pogromą pavyko suorganizuoti taip, kad jokio vokiečių pavedimo ar vokiečių pakurstymo išoriniai nebuvo matyti... Pirmojo pogromo metu, naktį, iš 25 ir 26 d. (t.y. naktį po Stahlecker atvykimo į Kauną), lietuvių partizanų buvo pašalinta per 1,500 žydų, daug sinagogų padegta arba kitaip sunaikinta, o taip pat vienas žydų gyvenamas kvartalas su lygiai

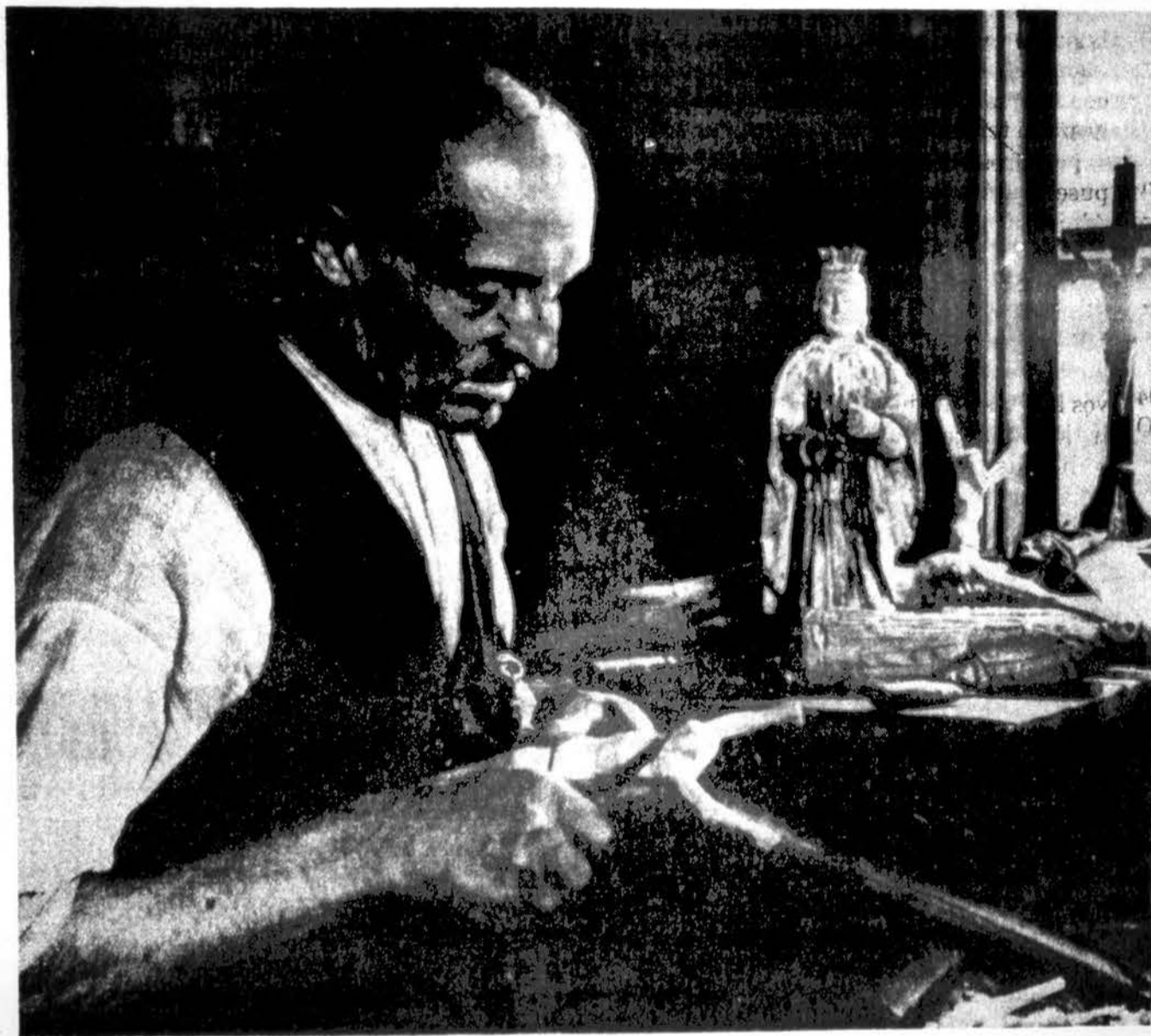
60 namų sudegintas... Kitomis naktimis panašiu būdu buvo 2,300 žydų padaryta nekenksmingais. Kitose Lietuvos vietovėse, Kauno duotu pavyzdžiu, panašios akcijos, nors ir mažesniu mastu, irgi buvo praverstos... Tiek dokum. 180-L.

SS pulkininkas Jegeris su savo komanda 3 į Kauną atvyko liepos 2 d. Nuo tada Lietuvos žydų „sprendimą“ vykdė SS leitenantas Joachim Hamann. Nuo tada prasidėdavo pedantiški buhalteriniai gestapo pranešimai apie žydų naikinimą Kaune ir visoje Lietuvoje. Tas pats SS gen. Stahlecker 1941.07.04 d. rašo, kad „... mano nurodymu ir mano įsakymu Kaune sušaudyta 416 žydų ir 47 žydės. Liepos 6 d. VII forte – 2,514 žydų...“

1941.10.15 d. raporte Stahlecker rašo, kad „Apsivalymo akcija Lietuvoje, pirmą kartą pavykusi su partizanų pagalba. Vienok, sako, nuostabiausia buvo tai, kad nebuvo vajamų žurnalisto Klimaičio... tą pogromą pavyko suorganizuoti taip, kad jokio vokiečių pavedimo ar vokiečių pakurstymo išoriniai nebuvo matyti... Pirmojo pogromo metu, naktį, iš 25 ir 26 d. (t.y. naktį po Stahlecker atvykimo į Kauną), lietuvių partizanų buvo pašalinta per 1,500 žydų, daug sinagogų padegta arba kitaip sunaikinta, o taip pat vienas žydų gyvenamas kvartalas su lygiai

Vienok, giliau įsigilinus į to raportu (180-L) duomenis apie pogromus, esą žurnalisto Klimaičio vadovaujamos partizanų grupės įvykdė karo pirmosios dienomis, kyla abejonės tų duomenų autentiškumui. Klimaičio pavardė iš to Stahlecker raportu buvo žinoma Nuern-

bergo byloje ir didesniuose veikaluose apie Lietuvos žydų naikinimą, bet tai ir viskas. Tuo tarpu, tas pats Klimaitis, iki 1990 metų, iki savo mirties gyveno Vakarų Vokietijoje, netoli Hamburgo miesto, ir tai nebuvo jokia paslaptis. Tačiau niekur neteko užtikti duomenų, kad jam kas nors būtų kėles bylą kaip nacių nusikaltėliui, žydų žudikui. Kiek žinia, Lietuvoje buvo ilgai ieškoma aukščiausiai minėtų pogromų Lietuvoje, Kaune, pėdsakų. Tačiau, sako, jų niekur nerado. Juk tame raporte Stahlecker rašo, jog per tuos pogromus buvo „pašalinta“ 5,000 žydų, o iš jų Kaune – 3,800. Abejones sukėlė ir tų „pogromų“ apvalūs skaičiai, apie kuriuos nei Kaune, nei kitur, 1941 m. birželio/liepos mėnesį nebuvo girdėti. Užtat pradėta galvoti, kad Stahlecker, norėdamas pasigirti Himlerui, tuos pogromus bei jų aukų skaičius išgalvojo (užtat, manoma, niekas nekėlė bylos Klimaičiui). Nors pats skaičius gal nėra išgalvotas, bet tai nėra birželio 25/26 d. naktį sunaikintų žydų, o pirmomis karo dienomis Lietuvoje žuvusių sovietų karių skaičius, kuris, kiek žinia, maždaug toks ir buvo. 1956-58 m. Vokietijos teismo Ulmo mieste nagrinėtoje „Tilžės komandos“ byloje kaip tik buvo išryškinta pradžia žydų naikinimo eigos Lietuvoje (nuteisti 9 vokiečiai ir 1 lietuvis).

Žemaitijos dievdirbis 1930 m.

Nuotr. Balio Buračo

Danutė Bindokienė

Mažiau kalbų, daugiau darbų

Nuo praėjusių metų lapkričio pradžioje įvykusių rinkimų, kuriuose netikėtai respublikonų partijos laimėjimas „nušlavė“ demokratų kandidatus ir pakeitė JAV Atstovų rūmų bei Senato persvarą, iki įkrymo buvome „bombarduojami“ nesibaigiančiais pažadais apie žymius pasikeitimus krašto vidaus ir užsienio politikoje. Po 40 metų Kongresas ir Senatas vėl atsidūrė respublikonų rankose, todėl po 1995 m. gruodžio 4 d., kai visi naujai išrinktieji senatoriai ir kongreso nariai būsiai prisiekinti ir užims savo postus Vašingtone, planuojama pasirašyti rankoves ir kiti darbai. Per pirmąjį šimtadienį numatyta įvykdyti 10 punktų „kontraktą su Amerika“, kurį inauguracijos metu pasirašys kiekvienas atstovas. Pagaliau sausio 4-oji jau praėjo, o su ja ir iškilės. Dabar lauksime mažiau kalbų, daugiau darbų.

Tiesa, balsuotojų entuziazmas rinkimų metu buvo gan didelis, nes viltys, sutelktos į Bill Clintoną ir demokratų partiją, po poros metų jau buvo subliūskusios lyg pradurta padanga. Čia galbūt verta prisiminti kitą panašų įvykį JAV istorijoje, kai taip pat įvyko nemaži partiniai pasikeitimai Senate bei Kongrese. Tuomet Amerika taip pat atsisakė priimti prezidento siūlytą sveikatos apsaugos reformą, tariamai garantuojančią kiekvienam piliečiui visas medicinos paslaugas. Prezidentas buvo kaltinamas dėl ekonominio nuosmūgio; nors visi ekonominiai rodikliai popieriuje atrodė gerai, bet dolerio perkamoji galia vis silpnėjo, kainos kilo, o bedarbių skaičius augo. Prezidentinių rinkimų metu jo populiarumas krašte buvo 87%, bet po poros metų tik 32% tebesitikėjo jo vadovavimu. Čia minimas prezidentas buvo Harry Truman, o metai – 1946. Rinkimuose laimėjo respublikonų partija. Laimėjimas vėl pasikartojė 1954 metais (prez. Dwight Eisenhower laikais), o po to net 40 metų Vašingtono politikos vežimą stūmė demokratai.

Po 1994 m. lapkričio rinkimų nuolat girdime Newt Gingrich pavarde, balsą, pažiūras ir planus. Atrodo, kad išrinkimą Atstovų rūmų pirmininku bei jį net greitai įsisavino, bet stengėsi įgyvendinti net prieš sau-

sio 4 d., kai po naujų narių prisiekimo darbą turėjo pradėti 104-toji Kongreso sesija. Planai, tiesa, skambėjo naujai ir drąsiai, bet iš kalbų juk „košės nevirsi“, reikia matyti konkrečius darbus ir tik tuomet spręsti, ar „kontraktas su Amerika“ punktai nėra vien gražbylystė popieriuje.

Ką pasiryžę atlikti respublikonai, kai pagaliau jiems balsuotojai suteikė progą pasireikšti? Maždaug tą patį, ką visuomet žada kandidatai prieš rinkimus, pakartojama inauguracinėse kalbose ir po to... pamiršta. Štai tų pažadų užuominos:

1. Valstybės deficitas – priimti konstitucijos pakeitimo punktą, reikalaujantį subalansuoto federalinio biudžeto; 2. nusikalstamųjų kontroliavimas – skiriant daugiau lėšų policijai, statant daugiau kalėjimų; 3. valstybinių pašalpų netekėjusioms moterims varžymas ir ilgainiui sustabdymas – skatinant tų moterų darbingumą, ribojant laiką pašalpoms gauti; 4. pagalba šeimoms su vaikais, lengvatos seneliams; 5. vidutinių pajamų dirbantiesiems įvairios finansinės lengvatos; 6. daugiau lėšų krašto apsaugai; 7. socialinės rūpybos pertvarkymas vyresniesiems; 8. apriboti federalinių agentūrų teises ir padidinti jų atskaitomybę; 9. stipriau reguliuoti kai kurių neesminiu būlų eigą ir gausumą teismuose; 10. nustatyti terminą Atstovų rūmų ir Senato nariams, nors tas apribojimas būtų savanoriškas.

Senato ir Kongreso darbų sėkmingumas galbūt sąlygos ir 1996 m. būsimų prezidento rinkimų rezultatus, todėl į tų darbų eigą bus kreipiamas ypatingas dėmesys. Nereikia abejojti, kad demokratai nuolat ieškos „Achilo kulno“ respublikonų darbuose ir stengsis silpnas vietas panaudoti savo labui. Pažymėtina, kad prez. Trumanui 1948 m. pavyko „atsigriebti“, nugalėti savo neigiamą įvaizdį ir vėl laimėti rinkimus. Tad ir ši kartą įvykusi respublikonų partijos persvara dar neužtikrina laimėjimo būsimuose prezidento rinkimuose. Gal ir gerai, kad pagaliau buvo apsispręsta nepašalinti iš Atstovų rūmų ir Senato kapelionų, nors tai mokesčių mokėtojams kasmet kainuos 289,000 dol. Malda tikrai nepakenks...

SIRENOMS KAUKIANT IR MIESTAMS DEGANT

JUOZAS ŽYGAS

3

Bėbėgant matau, kad vienas su vokiška kario uniforma ir mus žiūri. Kadangi mes gana anksti atbėgome ir, be to, stotyje nebuvo tiek daug miegančių, tad mes dar ant suolų atsėdome. Prie manęs prisėdė ir tas kariškis, seržantas. Mes jau pradėdame prie visko priprasti, tad beveik niekas mūsų nustebinti negali. Bet vis tik nustebau, kuomet jis mane lietuviškai užkalbino. Pasisakė, kad jis yra nuo Gumbinės ir vaikystėje namie lietuviškai kalbėjo, bet nuo 1933 m. daug kas pasikeitė. Klausiu, kokiu būdu jis žinojo, kad mes lietuvių? Jis atsakė, kad dabar Vokietijoje jaunų vyrų mažai, tad jau ženklas, kad mes užsieniečiai. Kuomet jis atkreipė į mus dėmesį, tai mūsų kalbos pasiklausė. Apsidairęs paklausė, ar frontą sulaukys. Atsakiau, kad ne! Jis pasakė, kad taip ir jis mano. Netrukus pavojų atšaukė, tad tuo ir mūsų pasikalbėjimas pasibaigė.

Pabudę ir apsitvarkę, pasieėmė iš apsaugos savo lagaminus ir susiradome traukinį, einantį į Posen. Traukinys labai punktualiai pajudėjo. Išvažiavus iš Karaliaučiaus, pradėjome važiuoti per plačius laukus. Buvo matyti gražios sodybos, platūs laukai ir mažos salelės: keliasdešimt medžių ir krūmai. Apyšenis vokiečiai, pastebėjęs mano susidomėjimą, paaiškino, kad tai fazanams ir kitai gyvūnijai priedanga. Po kurio laiko pasiekėme buvusį Dancigo koridorį. Šen ir ten matėme

buvusio fronto pėdsakus. Tai dar vaizdžiau pastebėjome, privažiavę Vyslą. Nežinia, ar lenkai didesni pasipriešinimą čia parodė, ar vokiečiai, norėdami apsaugoti tiltus, įvairius punktus bombardavo. Ką važiuavome per Rytprūsius, tai pro langą buvo matyti stambūs ūkiai, o dabar jau įvažiavome į supramontą kraštą.

Atvažiavome į Posen. Tai buvusi pirmoji Lenkijos sostinė, tačiau miestas vokiškos statybos. Namai su įvairiais žalvariniais bokšteliais. Architektūriniai atžvilgiai yra garsi jo rotušė. Tad mes numatome apžiūrėti rotušę, karališką rezidenciją ir zoologijos sodą.

Geriausiam patiko zoologijos sodas. Einame, žioplinėjame. Taip mums bežioplinėjant, pamatėme gražius rūmus. Prie įėjimo iš abiejų pusių patrankos, mes nutarėme, kad tai muziejus, tad drąsiai einame į vidų. Pro centrinę duris įėjus, keletas laiptelių veda aukštyn, o ten prie durų stovi įsitempę žandarai. Tai pamatė, apsisukom ir pro duris šaute iššovėm. Tik išėję atsiekom pasižiūrėti. Po laiko pamatėme, kad viršuje pastato didelėmis raidėmis „Warthe Gau Ober Komando“. Tai pamatėms, mums beveik blusos apmirė. Bet viskas gerai pasibaigė, niekas mūsų nesivijo ir neareštavo.

Būčiau beveik užmiršęs paminėti, kad daug kur pastebėjome užrašus, „Fuer Juden und Polen verboten“ (Žydams ir lenkams draudžiama). Tokių užrašų Karaliaučiuje nebuvo. Kol maisto kortelių neturime, tai į restoranus eiti valgyti nedrįstame. Stočių tvarką jau žinome, tai pietums ir vakarienei stengiamės stotyse atsirasti. Tad ir dabar į stotį einame. Kažkaip pirmiau nebuvo pastebėję, o dabar pamatėme, kad ir ant geležinkelio vagonų tie patys užrašai (galbūt tik pirmos klasės). Einame į stoties bufetą, pasirodo, kad ir bufetas

yra dviejų rūšių, būtent, pirmoji ir antroji klasė. Galvojame, kad pirmoje klasėje gal ir „štamai“ geresni. Be to, lietuviška ambicija.

Ant pirmos klasės durų užrašyta „Tik vokiečiams“ ir stovi žandarai. Tad aš prie jo prieinu ir paklausiu, ar mums galima įeiti? Jis manęs klausia: „Was fuer Landsleute sind Sie (kas jūs esate)?“ Aš jam atšauk – lietuvis. Tai jis man sako: „Vokiečiams nėra jokio klausimo“. Atiduoda pagarbą ir pasitraukia į šalį. Mes nustebę, bet prašymo nelaukiame ir einame į vidų. Mūsų drąsumas apsimokėjo. Čia jau, ir „štama“ suvalgius, bent kurį laiką jautėmės, kad esame valge.

Kodėl vokiečiai mus laikė savais?

To žandaro elgesys mums buvo kiek keistokas, tik kiek vėliau pradėjo aiškėti. Hitlerio valdžia dar nesugebėjo žmonių galvosenos pakeisti. Visuose senesiuose žemėlapiuose nebuvo „Rytprūsijų“, bet „Ostpreussische Litauen“. Taip pat senesniuose mokyklų vadovėliuose, bent Turingijos. Todėl, mums bandant vokiškai kalbėti, mūsų kalba jų ausyse „rytprūsiskai“ skambėjo. Tad „lietuvių“ vokiečių galvosenoje, tuojau mus į Rytprūsius nukeldavo.

Žinoma, jeigu būčiau daugiau kalbėjęs, tai būtų atpažinę, bet iš kelių sakinių, atrodo, pažinti negalėjo. Nakčiai mes vėl stoties laukiamajame įsitaisome, prieš tai susipažinę su traukinių tvarkaraščiu, kuomet traukinys į Leipcigą išėina. Mes numatome kitą sustojimą Leipcige. Užmigus, ir gal valandą pamiegojus, pradeda sirenos ętaugti. Ant kojų pašokę, jau matome bėgančiųjų srovę, tad ir mes į ją įsijungiame. Atrodo, kad viskas

vienodu ritmu vyksta. Puolimą paskelbia apie 11 val. ir apie pusę dvyliktos atšaukia.

Vos rytiui prašvitus, stojamės ant kojų, apsiskutę ir nusiprausę, einame į bufetą. Nors ir stovi žandarai, bet mes drąsiai pro juos šali praeiname. Gal dėl to, kad drąsiai einame, tai jis dėmesio nekreipia. Šiek tiek užkandę, nusiperkame bilietus į Leipcigą. Pasiėmę iš apsaugos savo lagaminus, einame traukinio ieškoti. Beje, dar stotyje, prieš pirkdami bilietą, girdėjome, kad praėjusią naktį Leipcigas buvo smarkiai bombarduotas.

Važiuojame Pomeranijos laukais

Vėl platūs laukai ir stambūs ūkiai. Pirmą sykį matome agonų laukus. Ne šen bei ten agonėlių vieną kitą, bet išstisus laukus. Girdėti žmonių susirūpinimas apie praėjusios nakties bombardavimą. Turbūt žmonės iš Leipcigo, ar ten gimines turintieji. Mes irgi pradėdame abejojti, ar būtų prasmės tuojau po bombardavimo pašaliečiams ten maitytis. Artėjame prie Leipcigo. Kuomet geležinkelis darė vingį, matėme juodą dūmų debesį. Vadinasi, Leipcigas dar dega. Nutariame tuojau pirkti bilietą į Weimarą. Nusiperkame bilietus, bet nežinome, nei kuomet, nei iš kokio perono traukinys išeis. Leipcigo stotis buvo didžiausia Europoje, turėjo 32 peronus. Mes atvykome į 18-tą peroną. Galbūt dėl bombardavimo visa tvarka buvo susimaišiusi. Tvarkaraštyje buvo užrašyta, kad traukinys į Weimarą išėina iš 12-to perono. Mes su lagaminais nusitrenkiamė į 12-tą. Stovi du traukiniai, bet nei vienas nėra pažymėtas, kad eitiu mums norima linkme. Pradėdame teirautis.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

LANKĖSI LIETUVOS IR LATVIJOS JĖZUITŲ PROVINCIOLAS

Dievo Motinos parapijoje apsilankė svečiai, tėvai jėzuitai: Lietuvos ir Latvijos jėzuitų vyresnysis provinciolas kun. Jonas Boruta, kun. Antanas Saulaitis, kun. Antanas Gražulis, kun. Leonas Zaremba, kun. Algirdas Paliokas.

Pirmadienį, sausio 2 d., įvyko Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos posėdis. Svečius priėmė ir globėjo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, S.J.

IDOMIOS MONETOS KŪRĖJAI

Lietuvos Vyčių veikėjai Ursula ir Gene Kunsitis sugalvojo idomią dovaną finansininkams – sidabrinę monetą, kurios vienoje pusėje meška, kitoje – bulius. Ši naujieta pateko į „USA TODAY“, buvo aprašyta „The Cleveland Plain Dealer“ ir Kunsiciai buvo kviečiami į televizijos programas. Užsakymai ateina iš viso pasaulio: Hong Kong, Australijos, Europos ir visos Amerikos.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS TARYBOS POSĖDIS

Šv. Jurgio parapijos tarybos posėdis yra šaukiamas š.m. sausio 15 d., sekmadienį, po 10:30 val. Mišių parapijos salėje. Visi tarybos nariai kviečiami dalyvauti.

T.G.

ST. PETERSBURG, FL

SUPAŽINDINIMAS SU NAUJA KNYGA

Gruodžio 16 dieną Lietuvių klubo salėje Kultūrinių popiečių ratelis, vadovaujamas dr. D. Degėsio, surengė supažindinimą su naujai išėjusia knyga apie St. Petersburgą gyvenusių ir mirusių skautininką ir visuomenininką Kazimierą Palčiauską. Knygos pavadinimas – „Kazimieras Palčiauskas, 1941-1944 m. Kau-nė“.

Susirinko gausus būrys K. Palčiausko pažįstamų, draugų, uniformuotų skautų-akademikų ir svečių iš tolimesnių vietovių. Popietę pradėjo dr. D. Degėsys, pasidžiaugdamas dalyvių gausa ir pakvietė Valeriją Palčiauskienę. Dana Mažeikienė jai pri-

segė gėlių korsažą. Po to pakvietė dr. kun. E. Gerulį supažindinti su knygos turiniu ir ją apibūdinti.

Prelegentas pradėjo papasakoti apie Palčiausko gimtinę Žagare ir miestelio reikšmę prieškarinėje Lietuvoje. Stabtelėjo prie Kazimiero jaunystės dienų, nurodė jo išsimokslinimą, išryškino jo pasižymėjimą skautijos idealams. Kiek ilgėliau sustojo ties vokiečių okupacijos laikotarpiu ir žydų problema. Kalbėjo apie kaltinimus Palčiauskui, jam laikinosios vyriausybės kvietimu einant Kauno burmistro pareigas. Jis pastebėjo, kad žydų naikinimas vyko vokiečių-nacių direktyvomis, o K. Palčiauskui primesta kaltė neatitinka tiesai. Priminė ir vargus bei dvasinius išgyvenimus, kuriuos Kazimieras turėjo iškentėti paskutiniaisiais savo gyvenimo metais. Baigė sakydamas: „Ramybė tau, Broli, Dievo karalystėje“.

Angelė Karnienė, daugelį metų artimai pažįstanti K. Palčiauską, atvirai, nuoširdžiai ir jaudinančiai papasakojo savo bendravimą su Palčiausku. Papasakojo keletą vaizdėlių, pabrėždama, kad Palčiauskas visad padėdavo, patardavo ir kad tikrai buvo malonu su juo dirbti ir bendrauti.

Vilius Bražėnas pastebėjo, kad jis esąs seniausias Palčiausko pažįstamas, net nuo Žagarės laikų ir papasakojo keletą prisiminimų iš jaunystės laikų. Griežtai paneigė, kad Palčiauskas turėjo kokios nors kaltės ryšium su žydų genocidu, vykdytu tuo metu Lietuvoje. Albinas Karnius perskaitė keletą ištraukų gautų laišku iš knygos redaktoriaus Antano Dundzilos, artimo pažįstamo Mykolo Naujokaičio, kurie negalėjo atvykti į St. Petersburgą, ir kitų Kazimiero draugų ir pažįstamų.

Baigiant, dr. D. Degėsys prisiminė vieną įdomų įvykį iš stovyklos laikų Augsburgėje. Šios popietės iniciatoriai buvo Karniai, talkinant vietos skautams ir skautėms akademikams. Popietė buvo įdomi, informatyvi ir išryškinanti Kazimierą Palčiauską kaip patriotą, pasižymėjusį skautų ir malonų visuomenininką.

Po popietės dalyviai vaišinosi pyragaičiais ir turėjo progos įsigyti naująją knygą.

Mečys

Agapėje, po susikauptimo dienos – rekolekcijų Clevelande, š.m. gruodžio 10 d. Iš k. – R. Bri-dzius, D. Staniškienė, M. Čepulienė, rekolekcijų vedėjas kun. J. Vaišnyš, S.J., V. Rociūnas. Nuotr. V. Bacevičiaus

BOSTON, MA

KŪČIOS

Jau daugelį metų Lietuvių Moterų federacijos Bostono klubas, vadovaujamas pirmininės Elenos Vasyliūnienės, nepailstamai ruošia Kūčias – Kalėdų vakaronę. Šiemet jos buvo suruoštos gruodžio 14 d., Lietuvių Piliečių klubo svetainėje.

Gausiam būriui viešnių bei svečių susėdus prie skoningai Kūčių valgiais padengtų stalų, pirmininkė Elena Vasyliūnienė sukalbėjo malda. Po to vyko bendras pasikeitimas kalėdai-čiais ir nuoširdžiausiais švenčių linkėjimais. Padėką inž. Viktoriui Kubiliui, kuris atsivežė juosta su partizano Bruniaus idainuotomis dainomis „Kūčių vakara“ ir „Partizano atsisveikinimas su motina“. Tra-giška liūdno dainos nukėlė kūčių dalyves, vius į taip neseniai vykusį Lietuvos kancijų linkėjimą. Padėką inž. Viktoriui Kubiliui, kuris atsivežė juosta su partizano Bruniaus idainuotomis dainomis „Kūčių vakara“ ir „Partizano atsisveikinimas su motina“.

Tragiškai liūdno dainos nukėlė kūčių dalyves, vius į taip neseniai vykusį Lietuvos kancijų linkėjimą. Padėką inž. Viktoriui Kubiliui, kuris atsivežė juosta su partizano Bruniaus idainuotomis dainomis „Kūčių vakara“ ir „Partizano atsisveikinimas su motina“.

Po Kūčių vaišių kalbėjo E. Vasyliūnienė. Ji pradėjo eilėraščiu iš Sibiro: „Tu neverk, motule, kad viena kedė prie stalo bus tuščia“... Liūdna mintį galima pritaikyti ir mūsų retėjančių eilių organizacijoms. Atsistojimu buvo pagerbta neseniai į amžinybę išėjusi LMF Bostono klubo narė ir kitų organizacijų uoli rėmėja Ona Vileniškiene.. E. Vasyliūnienė kalbėjo apie Kūčias, pradėdama trečiuoju šimtmečiu po Kristaus ir baigdama dabartimi Amerikoje, kur tikrąją jų prasmę užgožė materializmas. Lietuvoje krikščionybė prigijo su gražiausiais papročiais, gražiausiomis giesmėmis ir savo kultūra. Mes esame mylintys – kiekvienas lietuvis mums yra brolis ir lietuvi – mums sesuo. Palikime savo vaikams ką turime – savo kultūrą. Sekė visų giedamos Kalėdų giesmės, vadovaujant V. Aukštikalnienei, o Mučinskienei ir V. Vaičiūgienei, baigiant Maironio giesme „Lietuva brangi“.

Ir svečiai buvo pakviesti papa-

ŠIANDIEN IR KADAISE

Bėga dienos ir žmogus neišvengiamai imi galvoti apie Kalėdų šventę. Atmintin vis grįžta praėję metai, seni draugai ir retėjantys giminės, bet stipriausi jausmai visgi yra Kūčių vakaro ir jų tradicijų prisiminimai. Ypač dabar, kai esam pakviesti į šventą vakarą praleisti su Lietuvos Šaulių grupe, vadovaujama Kazio Karuzos. Kažkaip nušvito širdis, kad, nepaisant ilgos metų tėkmės, mes išlikome daugiausia tie patys, kad laikomės vieni su kitais už rankų ir nenubyrėjome į šį „suvirinimo puodą“.

Kaip mes prisimename Kalėdų šventes? Namie vis puošiamo tą gražią žalią eglutę, bet Kūčių vakaras ir mieste, ir kitur, kur bebūtume, panašus. Valgius irgi bandome išlaikyti panašius, kaip kitados būdavo.

sakoti savo Kūčių atsiminimus. St. Augonis kalbėjo apie savo vaikystės Kūčias, kurios būdavo švenčiamos labai pakilia ir mistiška nuotaika.

Aga Kubilienė papasakojo apie suvalkiečių Kūčias, kur būdavo padengtas velių stalielis su grabnyčių žvakėmis. Naktį ateidavusios šeimos mirusiųjų vėlės; jos viską žinojusios kas šioje žemėje vyksta... Naktiniai valgiai būdavo paliekami ant stalo vėlėms.

Kūčios baigtos E. Vasyliūnienės padėka visoms, iems, prisidėjusiems prie Kūčių suorganizavimo, šeiminiškoms už paruoštas Kūčių vaišes ir B. Jankevičienei, kuri visus atvykusius papuošė savo pačios padarytais Kalėdiniais korsažais.

Val. Vaičiūgiene

Kūčiose svečiai nesilankydavo, nebent pakviestume kokį vargšą vienišą kaimyną. Gir-dėjau, kad po Kūčių žmonės nunešdavo įvairių valgių ir gyvuliams, jei tokių turėdavo. Tegul džiaugiasi ir jie. Giedodavom kalėdines giesmes, tai buvo rimtas, šventas vakaras. Kaip ir pirmoji Kalėdų diena, dar tarsi to vakaro tęsinys. Ant stalo kalėdaičiai, kuriais dalindavomės. Valgiai įvairūs: silkės, troškinti kopūstai, žuvis, bet po to buvo ir saldūs – prieskūčiai (kūčiukai) aguonu piene, kisielius, medus, vaisių kompotas ir pyragaičiai. Buvo tikima, kad vidurnaktyje šeimos vėlės ateina paragauti Kūčių likučių, tad stalas buvo paliekamas ir joms. Miegoti eidavome anksti, nes buvo svarbu dalyvauti Bernelių Mišiose, tačiau jaunimas dar turėdavo išsitraukti iš po staltiesės šiengalį – kurio ilgėnis, to ir gyvenimas bus ilgėnis... Taigi be burtų neapsieidavome.

Pirmoji šv. Kalėdų diena irgi būdavo daugiau nukreipta į šeimoms narių pusę, bet linksmybės buvo netoli – juk artėjo Naujų metų sutikimo vakaras, čia, iš-eivijoje, labai malonus, sutinkantantai matomus draugus. O metams taip greitai slenkant, jie vis retėja. Todėl džiaukimės vieni kitais, kol likimas mūsų neišskyrė.

Girdėjau ir toki prisiminimą, kad po Kūčių vakarienės merginos eidavo į lauką pasiklausyti, iš kurios pusės šunes loja, – tai iš ten atvažiuos ir jos būsimasis gyvenimo draugas. O jei iš niekur negirdėti lojimo?..

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Turistinei kelionei po Karibų jūras pasiruošę Vida Sabienė, Mečys Šilkaitis, Irena Šilkaitienė ir Birutė Sekmakiene. Tarpus uoste š.m. gruodžio 3 d.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Ieškome 4 ar 6 jaunų vyrų ar/ir moterų sodinti daržoves ir nuimti jų derlių nuo 1995 m. balandžio iki lapkričio (imtinal). Galime padėti gauti darbo leidimą. Alga, maždaug, \$900 mėn. Apgyvendinsime dideliame ūkio trobesyje. Dėl daugiau informacijos ir „interview“ rašykite: B. Stankus, P.O. Box 21, Watah, IN 46390.

Lietuvių kompanija „DAZZLE“ Floridoje ieško žmonių naktiniam darbu valyti grindis parduotuvėse. Smulkesnė informacijai kreipkitės: tel. 1-813-379-9342. Kalbame lietuviškai, angliškai, lenkiškai ir rusiškai.

Ieškoma lietuvių prižiūrėti seną moterį, paruošti valgius ir gyventi kartu Barrington, IL.

Tel.: 708-382-1413

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterinis FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

CLIPPERS & SORTERS

Full time positions for people who work well with hands and are neat and careful workers. We will train you to clip or sort magazine & newspaper articles for our press clipping bureau. No typing. Loop location. Good benefits and \$5.50/hr. to start.

CALL 312-986-2730 FOR INTERVIEW BETWEEN 9:00 A.M. AND 3:00 P.M.

Lietuviškam restoranui reikalinga virėja su darbu patirtimi restorane (312)254-3979

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER 284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

IEŠKO BUTO

Suaugusių šeima ieško 3 miegamų buto. Skambinti 312-847-2943 ar (312) 247-0190

Greit atvykstančiai siekti magistro laipsnio universitete **merginal reikalingas kambarėlis**. Siūlyti: (312) 297-3845

EMPLOYMENT OPPORTUNITY: ADMINISTRATIVE ASSISTANT/TREASURER

The Joint Baltic American National Committee is seeking an administrative assistant/treasurer. Candidates should be fluent in English and computer literate, know basic bookkeeping, have excellent writing skills, knowledge of the political, economic and cultural situation in the Baltic countries, and a working understanding of US foreign policy and the legislative process. Ability to communicate in Estonian, Latvian or Lithuanian is a plus. This is a full-time position with partial benefits. If qualified, send resume ASAP to:

Mr. Avo E. Ors, Public Relations Director
Joint Baltic American National Committee
P.O. Box 4578
Rockville, MD 20850
Fax: 301-309-1406
e-mail: 000 5561106, MCI MAIL.COM

IEŠKO DARBO

Lietuvė, turinti patyrimo kūdikių priežiūroje, ieško darbo lietuvių arba amerikiečių šeimoje. Skambinti po 7 v.v. tel. 708-636-4473.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyt. 71 St. ir Washtenaw Ave., viename arba dviejuose suaugusių asmenin. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 į mėn. + „security dep.“ Kreiptis į Almag nuo 8 v.v. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS [VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJS PUMPUTIS

Moving—Kraustymas
Profesionalu: patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

VILEIŠIAI

TRIŲ BROLIŲ DARBAI TAUTAI
Autorius Antanas Kučys

Inž. Petro, adv. Jono ir gyd. Antano Vileišių biografijos, susijusios su svarbiausiais mūsų tautos ir Lietuvos valstybės įvykiais. Petras – žymiausias kovotojas už lietuviško rašto laisvę ir pirmojo lietuviško dienraščio steigėjas, Jonas – Nepriklausomybės akto signataras, pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys, pirmasis Lietuvos atstovas Vasingtone; Antanas – vienas žymiausių ano meto Vilniaus lietuvių visuomenininkų bei kultūrininkų. Visų trijų brolių darbai – tai reikšminga atgimusių lietuvių tautos istorijos dalis.

Knyga yra 624 puslapių, iliustruota istorinėmis nuotraukomis ir įršta kietais viršeliais. Išleido Devenijų kultūrinis fondas. Gaunama „Draugo“ administracijosje. Kaina 27 dol. Užsakant paštu dar pridėjama: JAV-bėse 3.50 dol., Kanada – 4,00 dol., visus kitus kraštus – 4.50 dol. Illinois valstijos gyventojai sumoka dar 2.36 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: **DRAUGAS**, 4545 W. 63rd Chicago, IL.

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTE
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. – 9:00 v. v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Noltan Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

LAIŠKAI

KALĖDOS – MEILĖ VISIEMS

Tai šviesa, kuri atgaivina nuvargusią žmoniją, kuri primena, kas yra tikros vertybės, ir nurodo mums tikrą kelią. Kalėdos – Kristaus gimimas, kad žmonija nepamirštų savo prigimties ir tikro Dievo, kad žinotų, jog yra tikra ramybė ir šviesa, kuri viršija žmogaus supratimą. Ir žmogus gali tik pasitikėti Aukščiausiuoju ir eiti pagal Jo nurodymą keliai.

Dievas, sutverdamas pasaulį, siekė kažkokio tikslo, kurį žino tik Jis. Ir kai tas tikslas bus pasiektas, pasaulio laukia amžina ramybė ir šviesa.

Su kiekviena Kalėdom Jis vis mums tai primena, atiduodamas savo vienintelį sūnų numirti. Ir tai kartojasi vėl ir vėl. Bet mes, žmonės, per daug nekrepiam ir tai dėmesio. Daugumai tai yra maloni šventė su gražiais papuoštom eglutėmis ir dovanom.

Bet man atrodo, per Kalėdas ir tikintys, ir netikintys, jaučia dvasinį pakilimą, tai jausmas kurį sunku apibūdinti. Kalėdos – tai Dievo meilės parodymas, mums – paprastiems žmonėms.

Malonu matyti, kad Kalėdas Čikagos lietuviai švenčia lygiai taip, kaip ir Lietuvoje, kad nepamiršta savo prigimties ir tradicijų, kurios stipriai riša su Lietuva.

Linkiu Jums Kalėdų ir Naujų metų progą, būkit tokie šaunūs kaip iki šiol, ir lai nei viena Lietuvos gyslėle čia nenutautėja.

Laura Dangulytė
Chicago, IL

Būsimieji Rietavo senelių namai.

GERAM TIKSLUI REIKALINGA PABALBA

Kun. Česlovas Degutis Rietave, Plungės rajone, šio seneliams namus, tačiau statybai baigti labai reikia lėšų. Jeigu kas galėtų padėti atlikti šį labai reikalingą darbą ir suteikti vargingiems seneliams jaukią užuovėją, kad jie galėtų ramioje, krikščioniškoje aplinkoje leisti savo gyvenimo saulėlydį, aukas galima siųsti per JAV LB Socialinių reikalų raštine, būtinai pažymint, kad tai Rietavo senelių namų statybai. Adresas: Lithuanian Human Services Council, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629. Štai kun. C. Degučio prašymo ištrauka:

„Šiomet senelių namų statyba žymiai pasitūmėjo į priekį. Jau dedame stogą. Už čerpes sumokėjome 13,150 litų. Pats asmeniškai tai sumą suelgetavau pas Rietavo ir Plungės verslininkus. Gal prie to darbo galėtų prisidėti ir užsienio lietuviai, ar kokie fondai? Mes patys dirbame, kiek galime, bet vieni neįstengiam. Priedu senelių namų nuotrauką, kad matytumėte, kas jau padaryta ir ką dar reikia atlikti.“

Regina Jautokaitė
Chicago, IL

VALDŽIA NUSKRIAUDĖ ŽMONES

Susirašinėju su viena tautiete Gražina, laikraštiniuko dukterimi. Jos laiškas aprašo kasdienos įvykius – aiškiai ir tiesiai. O jos gyvenimo patyrimu negalima abejoti. Pralėjo su šeima dvylika metų Sibire ir ten pat, Vorkutoje, neteko vyro, kuris žuvo kasyklos nelaimėje.

Paskutiniame laiške apie padėtį Lietuvoje ji taip rašo: „Gyvenimas labai pablogėjo. Jau oficialiai praneša, kad per 1994 metus infliacija 70%, o iš tikrųjų, atrodo, daugiau. Jau labai daug žmonių įpuolė į tikrą skurdą“. Toliau rašo: „Išsirikom valdžią (mes tai jos nerinkom, bet atsirado, deja, tokiu, kurie rinko), kuri mūsų kraštą baigia nugyvendinti... Mus taip baisiai nuskriaudė valdžia, įvedama litas. Aš ir su Gražyda (jos dukterė V. V.) turėjome susitaupiusios 7,000 rublių. Po lito įvedimo liko 70 litų. Už 7,000 rublių būtų buvę galima nusipirkti automobiluką, o už 70 litų – tik 3-4 kg dešros... Taip nuskriausti liko Lietuvos žmonės. Daugelis neišlaiko tos kraudos – yra nusizudymų ir psichinių ligų“.

Šių žodžių tikrumu negalima abejoti. Jeigu prie šitų negerovių pridėsime dar paurusias šeimas, girtuokliavimą, mafijos siautėjimą, gausias žmogžudystes ir savizudybes, tai vaizdas išsina ne per gražiausias.

Bet yra ir padorių žmonių, kurie yra „tyliji mažuma“. Jos balso niekas negirdi ir nenori girdėti.

Reikia tikėtis, kad šitas „balaganas“ kada nors turės pasibaigti.

Vytautas Valys
Detroit, MI

Jaunos mamos, susirinkusios į „Žiburėlio“ mokyklėlės ruošą paskaitą (lapkričio 16 d.), apie vaiko kūrybingumą. Iš kairės: Dalia Lietuvninkienė, Vilija Kieilienė ir Rima Jokubauskienė. Nuotr. Irenos Senkevičienės

riuomenė) neturi net pakankamai šovinių šautuvams, visai nekalbant apie kitą ginkluotę. Ar M. Jurgaitis nemato, kas darosi Bosnijoje? Vakarai visiškai pralaimėjo ir tapo juokio objektu visame pasaulyje. Ir tai ne rusai, o tik serbai. Kol Vakarų pasaulis pripažįsta Rytinę Prūsiją rusams, Lietuvos padėtis nepavydėtina. Su rusais reikia elgtis labai diplomatiškai ir protingai, nes kitu atveju gali viskas baigtis labai tragiškai. 1994 metai nėra 1991 metai. Nedarykime klaidos. Iš karinio taško žiūrint, Rusija ir dabar yra labai stipri. Jokios Jungtinės Tautos ir joks Vakarų pasaulio kraštas mums nepadėtų. Įteiktų protesto notą Rusijos valdžiai ir tuo viskas pasibaigtų. Nežmirškime Jaltos, ji gali ir vėl lengvai pasikartoti. Mikui Jurgaitiui priminsiu seną lietuvišką patarėlę: „Šimtą kartų pagalvok – vieną parašyk“.

Leonas Bakušis
Minocqua, WI

PAKEIČIAMOS ENERGIJOS IESKOJIMAS

„International Union of Pure and Applied Chemistry“ 35-tas kongresas įvyks Turkijoje ateinančių metų rugpjūčio 14-19 d., kur iš šešių sesijų pirmoji, pavadinta „Žmogaus reikalavimai per chemiją“, yra pati didžiausia. Ji turi 4 dalis: aplinką, maistą, energiją, sveikatą. Energijos posėdžiuose bus akcentuojama pakeičiama energija vietoj naftos ir benzino. Tai yra dirbtinė fotosintezė, elektrokatalinės technikos paversti saulės energija į cheminę energiją, elektrocheminės baterijos ir kt.

Dabar yra didelis susidomėjimas elektrocheminėmis baterijomis kaip pagrindine energija automobiliams ir sunkvežimiams. Pavyzdžiui, su nikelio (kadmio) baterija galima važiuoti 102 mylias). Pakrauti galima 1,018 kartus. Su natriumo/sieros baterija galima važiuoti 150 mylių ir pakrovimas veikia 795 kartus. O Kanada fermentuoja biomase pagaminti meta-noli, kas sudaro Kanados benzino dalinį pakaitalą.

Ką daro naftos daug neturinti Lietuva? Svarbiausias jos energijos uždavinys yra ieškoti pakeičiamos energijos šaltinių. Tačiau šiandien Lietuvoje tuo niekas neužiima, bet perka brangų benzina iš užsienio.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

NELENGVAS UŽDAVINYS

JAV LB Krašto valdybos naujoji pirmininkė Regina Narušienė, perimdama pareigas, pareiškė, kad santykiai su Lietuva yra labai svarbūs, bet ne visi Lietuvos nori turėti glaudesnius ryšius su užsienio lietuviais.

Mano nuomone, šis nenoras bendrauti turi gilesnes šaknis. Nepamirškime, kad tai yra 50 metų „homo sovieticus“ auklėjimo pasekmės.

Pakalbėkite su atvykstančiais iš Lietuvos vidurinio ar jaunesnio amžiaus eiliniai lietuviais. Faktas, kad jie turi skirtingą

galvosena, kitokią nuomonę apie užsienio lietuvius, „kuriems doleriai iš dangaus iškrito“, ir tvirtina, kad jie yra „neprotiniai seniai“. Mūsų organizacijos ir mūsų veikla jiems yra svetima. Mūsų demokratiškos supratimas taip pat nesiderina su jų.

Kitas svarbus aspektas yra: ar verta išsivijoti lietuviams bendrauti su dabartinės vyriausybės kai kuriais nariais. Neseniai grįžo į vyriausybę buvęs komunistų partijos pirmasis sekretorius. Antrasis Beriozovas yra prezidento patarėjas ir ryšininkas su Seimu.

Lietuvos spaudos „garsia kalbis“ yra tas pats Vilius Kavaliauskas, žinomas išsivijai savo sovietiniais straipsniais, puolęs užsienio „buržuazinius nacionalistus“.

Kitas yra užsienio reikalų ministro pavaduotojas Malisauskas, prez. Reagano laikais išvarytas iš Amerikos kaip KGB karininkas. Tokių ir panašių vadovų dabartinėje Lietuvoje vyriausybėje yra pilna.

Todėl suprantama, kad naujai JAV krašto LB pirm. R. Narušienė bus nelengvas uždavinys bendrauti su tais, kurie nori ar nenori ryšių su užsienio lietuviais.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA.

PATIKSLINU NETIKSLUMUS

„Draugo“ 1994. XII.13 laišku skyriuje Kostas Nenortas komentuoja ir papildo Kazio Barono aprašymą „Vilnius grįžta Lietuvai“, kur pažymi, kad Rasų kapinėse „yra palaidota J. Pilsudskio motina ir jos sūnaus širdis“. Nenortas tvirtina, kad J. Pilsudskio širdis niekad nebuvo palaidota Rasų kapinėse, bet buvo laikoma Trejybės bažnyčioje.

Kai Vokietija nugalėjo Lenkiją, lenkų kariai, peržengę demarkacijos zoną, buvo Lietuvoje nuginkluojami ir skiriami gen. Nagevičiaus žinion. Vieną dieną gen. gyd. Nagevičiui esant savo ūky, paskirtu laiku atvyko kažkoks svečias, kurį gyd. N. pakvietė į savo kabinetą. Svečiui išvykus, generolas paaškino šeimininkei (atseit jo žmonai), kad tai buvo dail. Vaclovas Kosčiūška, kuris susitaręs su dviem lenkų karininkais parvežti iš Švedijos J. Pilsudskio širdį. Jis paprašė kelionpinigių 5,000 litų, kuriuos gen. N. perdavęs per Kosčiūšką.

Sunku patikėti, kad gen. gyd. Nagevičius, būdamas didis patriotas, galėjo taip lengvai duoti 5,000 litų parvežimui Lietuvos išgamos J. P. širdį, kurios galbūt ten ir nebuvo.

Netiesa, kad gen. N. žmona žuvo Budapešte, Vengrijoje, per bombardavimą. Gyd. Nagevičius vedė 1926 m. Veroniką ir prie antros sovietų okupacijos išvyko Austrijon, o iš ten abu emigravo Amerikon.

Taip pat netiesa, kad inž. Leonidas Nagevičius, miręs 1994. IX.23 Clevelande, buvo generolo sūnus. Jis buvo tik bendrapavardis.

Dr. Vytautas Tauras
Chicago, IL

AR GĖDIMASI?

Kaip gerai, kad „Drauge“ įvestas laišku skyrius! Jaučiu čia bus tinkama vieta „išlieti“ savo ir, esu tikra, kitu lietuvių, Montessori auklėtojų, susikaupusių nuoskauda.

Kiekviena mokytoja-as atiduoda dalelę savęs vaikui, su kuriuo ji-jis dirba. Ypač daug širdies, darbo ir rūpesčio į kiekvieną vaiką įveda Montessori auklėtojos, norėdamos užsitikrinti, kad, į jų globą atėjęs, 3-4 metų amžiaus vaikutis, dažnai nedrąsus, nekalbus, kartais labai „susisukęs“, prieš išėdamas į „didele“ mokyklą būtų emociniai, socialiai, akademiškai pasiruošęs įžengti į platesnio pažinimo pasaulį, kur dažnai pučia ne taip draugiški vėjai.

Džiaugiamės, po kurio laiko skaitydami spaudoje apie buvusį mokinį, baigusį aukštąjį mokslą, išgijusį profesiją. Aprašymuose apie šiuos jaunuolius, paprastai pridėdama, kad buvo ateitininkas, ar skautas, šoko tautinius šokius, baigė lituanistinę mokyklą, ar net institutą.

Per metų eilę neteko nė karto užtikti spaudoje, kad pati pradžia šių sėkmingų studijų buvo Montessori Vaikų namuose, (vėliau pavadintais Kriauceliūnų vardo namais) kad Montessori įdiegė savęs discipliną, gerus darbo įpročius, savarankiškumą, o dažnas išėdavo gerai skaitydamas ir rašydamas lietuviškai.

Įdomu, kodėl visa tai užmirštama, ar gėdimasi lankius Montessori mokyklą?

Dalis tėvų, dabar leidžiančių savo vaikus į „Žiburėlį“ – Montessori mokyklą Lemonte, yra patys Montessori Vaikų namų auklėtiniai.

Paskutiniams mano darbo metais Beverly Montessori mokykloje vis dažniau pradėjo atvesti savo vaikus buvę Beverly mokiniai. Be išimties jie prisistato, kaip buvę šios mokyklos auklėtiniai, tėvų malonius prisiminiu. Daug draugysčių, užmezgtų tuo laiku ir dabar, puoselėjama. Jie nori leisti savo vaikus čia, kad ir jų mokymosi patirtis būtų maloni.

Kodėl lietuviai bijo atiduoti kreditus ten, kur jie priklauso. Ar lietuviška atmintis trumpesnė?

Stasė Vaišvilienė
Oak Lawn, IL

A.†A. ONA MIKOLAJŪNIENĖ BARZDAITYTĖ

Gyveno Monee, IL anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1995 m. sausio 4 d., 1:43 val. ryto, sulaukusi 89 metų. Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Kazlų Rūdoje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: dukterė Maria Macevičienė, sūnus Vytautas Mikolajūnas, anūakai: Rasa Rafferty su vyru Mark, Rita Logsdon su vyru Steven, Algirdas Macevičius su žmona Cathy; proanūakai: Steven Anthony ir Christopher Logsdons, Alex Macevičius; Lietuvoje: sesuo Albina Mėlynienė ir brolis Jonas Barzdaitis su šeimomis; taip pat daug kitų giminių.

Velionė buvo žmona a.a. Jono. Velionė pašarvota penktadienį, sausio 6 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (prie Derby Rd), Lemont, IL

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 7 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčia, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukterė, sūnus, anūakai, proanūakai, sesuo, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus/D.M. Petkus. Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. MARIUS KIELA

Mariau, Tu vienas šaltam kape...
Dažnai mes ten klūpom pasiilgę
Tavęs.
Pasodintą gelę laistom ašara.
Ar matai, ar girdi mūsų širdžių
aimaną?

Šv. Mišios už Marius sielą bus atšauojamos 1995 m. sausio 8 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke ir Lietuvoje: Vadokliuose, Mariaus tėviškėje, Krekenavoje, Panevėžyje, Vilniuje, taip pat Floridoje, Sunny Hills.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Marių maldoje.

Liūdime: žmona Emilija, dukterys Aušra, Audronė, sūnus Albertas, Arvydas, marti Vilija, anūkeliai Andrėja ir Daina Kielaitės, Adomas Koob.

Brangiai Seseriai

A.†A. JADVYGAI NAUJALIENEI

Lietuvoje mirus, broli ELEGIJŲ KAMINSKĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjauciame.

Audra ir Vitās Dauliai
Karolina, Ramunė, Andrius ir
Tomas Kubiliai

We Ship UPS

312-434-9766

Užsilnam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai

Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Sekmadienį, sausio 8 d. – Trijų Karalių šventėje – Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, 10:30 val. r. Mišiose giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino, o taip pat solistai: Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė, Vaclovas Momkus. Dalyvaus smuikininkė Linda Valeckytė ir fleitistė Rima Polikaitytė. Vargonais pritaras muz. Ričardas Sokas. Bus atliekamos tos pačios giesmės, kaip ir Bernelių Mišiose Kalėdų naktį, todėl dar kartą suteikiama puiki proga pasiklausyti nuostabios kalėdinės lietuviškos muzikos ir giesmių garų. Visi – iš arti ir toli – kviečiami dalyvauti tose iškilmingose Mišiose.

Konferencija „Pagalba Lietuvai“, ruošiamą JAV LB Socialinių reikalų tarybos, vyks š. m. gegužės 13-14 d. (ne, kaip anksčiau skelbta, kovo 17-18 d.) Čikagoje, Šv. Kazimiero vienuolyno patalpose.

Teofilė Mišauskienė, Union Pier, MI, siūsdama „Draugo“ prenumeratos mokėstį, pridėjo 105 dol. auką. Nuosirdų ačiū tariame laikraščio rėmėjai už dovaną ir vienintelio lietuviško dienraščio reikšmės įvertinimą.

Kas nori dalyvauti „žaliuos kortelės“ – DV-96 viza – loterijoje, prašymus reikia siųsti nuo š. m. sausio 31 iki kovo 1 d. Norintieji gauti daugiau informaciją ir blankų, prašome kreiptis į Socialinių reikalų kreiptinę („Seklyčia“), 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Telefonas – 312-476-2655.

Violeta Strikiene, „Žiburėlio“ Montessori mokyklėlės, veikiančios Lemonte, tėvų komiteto pirmininkė.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

x MAISTO SIUNTINIAI per TRANPAK. Visi produktai užsienietiški. Nuo \$29 iki \$98. Du patys populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. Skubūs siuntiniai – AIR CARGO. TRANPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

Auka „Draugo“ paramos fondui – yra lietuviškas laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

ISVYKA Į CIRKĄ

Vyresniųjų lietuvių centras lapkričio 18 d. suorganizavo išvyką į cirka, United Centre. Atvykę autobusu, išvydome didžiulę minią žmonių. Įėjė vidun, tuoj užėmė mums nurodytas vietas. Bematan ir renginys prasidėjo. Cirkas nu-teikia žiūrovą maloniai, tuo pa-čiu sukelia ir tam tikrą nerimą. Pradžioje publiką linksmino klounai. Vaizdai ir spalvos keičia-si bematan. Štai atjoja ant papuoštų miklių arkliukų akį verpuojantis blizgučiais iš-siviančias merginų, kurios sa-vo miklumu išdarinėja įvai-riausius pokštus. Iš lėto ateina drambliai, nors dresiruotojai vos spėja su jais bėgti.

Atbėga aviganiai šunys, gra-žiu ilgu kailiu, išsirikuoja eil-patį. Nepaprastai gražus vaizdas. Po to pasirodo liūtai, jie suvartami ir geležini narvai. Vienas liūtas nerimsta, visą laiką priešinas dresiruotojui, tik liūtas turi paklusti, akimirka darosi neįtikėtina, bet dresiruoto-jas yra tvirtas ir savimi pasiti-kintis. Pasirodymui pasibaigus liūtai gražiai, pagal nustatytą tvarką eina iš narvo. Tik ne-rimstantis liūtas puola dresiruoto-jui. Neįtikėtina. Tačiau dresiruoto-jas nepameta, ramiai, bet griežtai su liūtu susitvarko.

Akrobatai visada yra mėgiami, bet taip pat ir nerimą suke-čia, tuo tarpu, vyrų ir merginų graškiausiai virvėmis laksto ir dar vieni su kitais susitikinėja. Cirkų, ką ir besakytų.

Gražu ir ašmenys, net galva svaigsta, nebežinau, kur pirma žiūrėti, viskas taip įdomu ir gražu. Vienas keturmetis žiūrovas taip juokas skambėjo kaip varpelis. Buvome maloniai nustebinti, kad yra vaikai, kurie nespie-gia, o moka stebėti ir džiaugtis.

Praleidę kelias malonias va-landėles, grįžtame atgal į „Sek-lyčia“ Gerokai praalkę, sėdame prie baltai užtiestų stalų pa-pietauti. Dalinamės savo patir-tais įspūdžiais. Esame dėkingi vadovei E. Sirutienei, kuri nie-kada nepameta, o mes grįžta-me patenkinti pasisekusia iš-vyka, laukdami sekančios.

O. Lukienė

Pradedant sausio 8 d., sek-madieni, Čikagos miesto di-džioji biblioteka – Harold Wa-shington Library Center (400 S. State) bus atidaryta kiekvieną sekmadienį tarp 1 ir 5 val. p.p. Tikimasi, kad tai suteiks progą šeimoms su vaikais atsilankyti bibliotekoje ir pasinaudoti joje sukauptais dvasinės kultūros lo-biais. Reikia pažymėti, kad knygne ruošiami koncertai, filmų festivaliai, parodos ir kitos įdomios pramogos vaikams bei suaugusiems.

Padėkime studentams iš Lietuvos suprasti užsienio lietuvių galvoseną, užprenu-ruokime jiems „Draugą“. Daugiau kaip 300 studentų iš Lietu-vos šiuo metu studijuoja Ameri-koje, daugumas toli nuo lietu-viškų telkinių. Lietuvių Ka-taliku labdarių sąjunga skelbia vajú užprenuoruoti šiems bū-simiesiems Lietuvos vadams „Draugo“ dienraštį. Prašome siųsti aukas šiam tikslui: Lithu-anian Catholic Charities, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

x Jei reikia įsigyti vai-ravimo teises (IL Driver's License), kreipkitės į Ed Šumana, tel. 1-708-246-8241. Aš padėdau pensininkams. (sk)

x KAIRYS BALTIC EXPE-DITING greitai ir atsako-mingai pristato maisto siunt-ninius per 10-14 dienų jūsų artimiesiems. Atsiunčiame ir pasirašytą pakvitavimą. Rašykite arba skambinkite Vytui ar Genei Kairiams – atsiųsime pilną siuntinių bei priedų sąrašą. Kairys Baltic Expediting, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont., Canada 18 E 5A6, tel. 905-643-3334/fax 905-643-8980. (sk)

x Elena Paliliūnas, Chi-cago, IL vietoje kalėdinių dovanų aukoja Lietuvos našlai-čiams \$100. Ačiū! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Ada Sutkuvienė, Home-wood, IL rašo: „siunčiu \$150 Lietuvos našlaičių globai!“ Ačiū! „Lietuvos Našlaičių Glo-bos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x „Kad Lietuvoje vargs-tančių vaikų dienos būtų šviesesnės ir „Saulutės“ dar-bas lengvesnis, siunčiu \$25 auką „Saulutei“, Lietuvos vaikų glo-bos būreliui. Labai ačiū! „Sau-lutė“, 419 Weidner Rd., Buf-falo Grove, IL 60089. (sk)

PIEŠIMO IR RANKDARBIŲ PAMOKOS BALZEKO MUZIEJUJE

Visi mėgome piešti, tačiau rimčiau tuom pasidžiaugti trūko techninių įgūdžių ir laiko. Gerą progą įgyvendinti savo meninius polinkius bei sutikti įdomių žmonių siūlo Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, kur dailininkė ir mokytoja Kathy Collins praves 5 savaitių piešimo ir rankdarbių pamokas.

Stengiantis patenkinti speci-finius kiekvieno pomėgius ir tvarkaraštį, bus sudarytos ketu-rios grupės: suaugusiųjų, vy-resniųjų, vaikų ir mišri grupė. Suaugusių grupėje bus galima mokytis piešimo pradmenų ar-ba tobulinti jau turimus suge-bėjimus, vartojant pieštukus, anglį, tušą bei dažus. Suaugu-sių grupės užsiėmimai vyks penktadieniais, nuo 6 iki 8 val. vakare, pradedant sausio 20 ir baigiant vasario 17 d.

Vyresniesiems siūloma rank-darbių ir piešimo pradmenų kla-sė. Ji vyks penktadieniais, nuo sausio 20 iki vasario 17 dienos, 10:30 val. ryto iki 12 val.

Vaikai bus mokomi dar raiškiau išreikšti gimtus kūry-binius sugebėjimus, piešiant spalvotais pieštukais ir dirbant rankdarbius. Jų pamokos vyks šeštadieniais 10:30 val. ryto iki 12:30 val. po pietų, pradedant sausio 21 d. ir baigiant vasario 18 d.

Mišri grupė susitiks penkta-dieniais, 1:30 - 5 val. po pietų. Čia siūloma kurti piešinius ar-ba rankdarbius. Pamokos vyks taip pat sausio 20 - vasario 17 d.

Reikalingų reikmenų sąrašas bus pateiktas registruojantis. Norint užsiregistruoti į pa-mokas, prašome skambinti į Balzeko muziejų telefonu (312) 582-6500. Tuo telefonu teikiamos ir mokesčio už kursus in-formacijos. D.L.

Dr. ir p. A. Laucis, Mount Olive, IL, už kalendorių ir kalė-dines atvirutes atsiuntė 100 dol. auką. Nuosirdžiai dėkojame už dovaną, kuri padės sumažinti laikraščio išlaidas.

PAMINĖTOS VĒLINĖS

Amerikos Lietuvių R.K. moterų sąjungos mirusiųjų paminėjimo Vėlinių šventė įvyko šeštadienį, lapkričio 5 d. seselių kazimieriečių koplyčioje, Čikagoje. Prisiminimo apeigas pravedė centro pirmininkė Dale Murray. Vainiką inėšė centro sekretorė Sabina Henson, orga-nizacijos jubiliejinę knygą ir narystės ženklą nešė žiniaraščio administratorė Palmera Breidenbach.

Po prisiminimo apeigų kun. J. Velutis, Moterų sąjungos 75-tosios kuopos dvasios vadas, aukojo Mišias mirusiųjų narių intencija. Vėliau Mišių dalyviai susirinko priešpiečiams ir pa-bendravimui.

Dale Murray

Moterų sąjungos centro valdybos pirm. Dale Murray.

Madu parodos „Rudens simfonija“ ruošs komitetas. Iš kairės I eil.: Bronė Nainienė, Genė Rimkienė, Irena Draugienė, Dalia Dundzilienė, Roma Norkienė, II eil.: Silvija Radvilienė, Genė Mereckienė, Asta Razmienė, Kristina Razmienė. Paroda vyko Pasaulio lietuvių centre šį rudenį. Nuotr. Felicijos

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS SUTIKO NAUJUS METUS

Per visus 1994 metus Čikagos priemiesčių lietuviai, kas sekmdienį lanke Palaimintojo Matulaičio misiją Lemonte ir įvairių renginių Pasaulio lietuvių centre, paskutinę gruodžio dieną gausiai susirinko į pokylių salę palydėti senuosius metus ir pasveikinti naujuosius.

Šią tradicinę šaujų metų su-tikimo šventę šaujų paruošė PLC administracija, salę paversdama Italijos didikų rūmais, su „marmuro“ kolo-nomis, jų viršuje kabančiomis kalėdinių lempučių girliandomis, langus papuošiant romė-niškomis užuolaidomis. Su ori-ginaliomis salės dekoracijomis derinosis ir puošni vakarinė svečių apranga.

Pasivaishinus gerimais ir susė-dus prie stalų, visus pasveikino administratorius Romas Kro-nas, pakviesdamas misijos kleboną kun. Algirdą Palioką palaiminti vaišes ir jų dalyvius. Gražu, kad kun. Algirdas Paliokas, laimindamas vaišes, visada paprašo dalyvių atsistoti. Palaimos iš dangaus jis prašė per visus 1995 metus.

PLC šeimininkų paruoštos gausios vaišės pynėsi su S. Gylio „Žiburio“ šokių kapelos melo-dijomis, o pasivaishinus, sudun-dėjo salės grindys nuo šokių.

Laikrodžiui mušant pasku-tines senų metų minutes, dar-niai suskambejo Lietuvos him-nas, gal ne vieno mintis nunešes į tėviškę anapus Atlanto.

Tarp šokių dainos mėgėjų būrys drebino kolonas skam-biomis dainomis, o entuziastin-gi šokėjai miklino kojas iki vėly-vos nakties. Svečiai skirstėsi su padėka PLC vadovybei už šaujų Naujų metų pokylių.

Br. J.

SEMINARAS IMIGRACIJOS KLAUSIMAIS

1994 m. gruodžio 7 d. Vyres-niųjų lietuvių centre „Seklyčio-je“ Soc. reik. t-bos pirm. Biru-tės Jasaitienės ir Čikagos mero R. Daley atstovės etniniamis rei-ka-lams Alės Keželenienės pastan-gomis, susitarus su The City of Chicago Commission on Human Relation's Advisory Council on Immigration and Refugee Af-fairs pirm. Mary Kobles, buvo suruoštas seminaras imigra-cijos/emigracijos ir „žalios kortelės“ klausimais. Žmonės, ypač neseniai atvykę iš Lietuvos, ypač domisi ir jų prisirenkama pilna „Seklyčios“ salė.

Seminarą pradėjo Alė Keže-lienė, supažindindama su advokatais Deborah J. Kartje, Raul Villasulo, Jr., P.C. ir Douglass Bristol, kurie yra imi-gracijos/emigracijos reikalų spe-cialistai.

JAV turi teisę kontroliuoti imigraciją. Tėvus išleidžia leng-viau, nes galvojama, kad jie grįš į Lietuvą pas vaikus.

Asmenys su „ž.k.“ gali iš-sikviesti viengungius vaikus nuolatiniam apsigyvenimui į JAV, bet vizos laukimo laikas yra gana ilgas.

Tuo tarpu, JAV piliečiai gali išsikviesti žmonas (vyrus), neve-dusius vaikus, tėvus, brolius, seseris. Specialaus laukimo nėra: trunka tik tiek, kiek užima dokumentų sutvarky-mas.

Buvo klausama ir apie būsimą „žalios kortelės“ lo-teriją. Advokatai paaiškino, kad šį kartą „ž.k.“ gauti prašymai gausio būti duodami nuo 1995 m. sausio 31 d. iki kovo 1 d. Kor-telės prašyti gali ir legaliai JAV esantys ir nelegaliai čia gyve-

„Seklyčia“ ir Socialinių reikalų tarybos darbus remia ir žmonės, kurie gyvena toli Čikagos šiaurėje. Nuotraukoje: Šartinas ir Audronė Užgiriail.

Advokatai vietoj kalbų nutarė atsakinėti į dalyvių klausimus, kurių paprastai būna daug ir įvairių.

Paminėsiu keletą klausimų, kurie lietuvių vizų prašymų, artimųjų iškvietimų ir „žaliųjų kortelių“ loterija.

Kl.: Ar gali pratesti vizą kitas asmuo, ne iškvietėjas?

Ats.: Turisto vizą prasitęsias pats turistas, atlikdamas rei-ka-lingus formalumus.

Kl.: Ar galima vizą pratešti, jei esi susirgęs ir reikia gydytis?

Ats.: Jei turėti pažymėjimą iš daktaro, yra galimybės, kad visa bus pratešta.

Keli klausytojai pasakojo, kad jų vizos buvo prateštos, kadangi jie turėjo prižiūrėti sergančius iškvietėjus.

Advokatai pabrėžė, kad turis-to visa duodama ne darbu, o tik atsilankymui.

Buvo klausama apie vaikų iškvietimą iš Lietuvos. Tėvai turi „žalios kortelės“, turi leidimą dirbti, gyvena JAV legaliai, bet JAV konsulatas Lietuvoje neduoda vizų vaikams tėvus aplankyti.

Advokatai paaiškino, kad daugiau kaip 90 proc. jaunų žmonių, kurių tėvai, ar vienas tėvų, jau Amerikoje, nori at-vykti į JAV ir čia pasilikti, nes jų jau niekas neriša Lietuvoje.

„Seklyčia“ ir Socialinių reikalų tarybos darbus remia ir žmonės, kurie gyvena toli Čikagos šiaurėje. Nuotraukoje: Šartinas ir Audronė Užgiriail.

nantys, o taip pat Lietuvos gyventojai.

Buvo išdalinta išsami infor-macija anglų kalba, o smulkes-nė informacija lietuvių kalba bus paruošta JAV LB Soc. reik. t-bos pirm. Birutės Jasaitienės, bus skelbiama „Drauge“ bei kitoje lietuviškoje spaudoje ir bus gaunama Soc. reikalų raš-tinėje.

Advokatai paaiškino, kad žmonės, dabar gyveną JAV ir laimėję „ž.k.“, visus formalu-mus gali tvarkyti čia, o jų šeima jei yra Lietuvoje, gali viską su-tvarkyti ten.

Advokatai ragino visus laimė-jusius „ž.k.“ nedelsti ir tuojau pradėti tvarkyti dokumentus.

„Jie taip pat pabrėžė, kad „ž.k.“ loterijai galima siųsti tik vieną prašymą.

Aldona Šmulkštienė

Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, sausio 7 d., 9:30 val. ryte, Šv. Kazimiero seselių vienuolyno koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd., prašant Dievo, kad Šv. Kazimiero vienuolijos steigėja Motina Marija Kaupai-tė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišias aukos kun. Jerome Liestecki, Mudelein seminarjos profesorius. Visi kviečiami daly-vauti šv. Mišiose ir pasimelsti šia intencija.